

PEDAGÓGUSOK

LAPJA

LXV. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2009. ÁPRILIS 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

4.

SZORÍTÓBAN AZ INTÉZMÉNYVEZETŐ

A hazai közoktatási intézmények vezetőinek szerepe, feladatköre, mozgásterre sajátos kettősséget mutat. Egyszemélyi felelősséggel áll az intézmény élén, maga hozza döntéseit, és a felelőséget is saját személyében viseli a döntések végrehajtásáért, a végrehajtás ellenőrzéséért. Felelős az intézmény szakszerű működéséért, takarékos (?) gazdálkodásáért, gyakorolja a munkáltatói jogokat és dönt minden olyan ügyben, amelyet a jogszabályok, a kollektív szerződés (közalkalmazotti szabályzat) nem utal más hatáskörbe. Felel a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségirányítási programjának megvalósulásáért, a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért. Az alkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében a jogszabályban előírt egyeztetési kötelezettségek megtartásával gyakorolja jogkörét. Sorolhatnánk és elemezhetnénk tovább a feladatokat, amelyek a szakmai irányításon túl a menedzseri tennivalókat is magukban foglalják. Ám ez külön tanulmányt igényelne. Nem véletlen, hogy a közoktatásvezető-képzés anyaga – amelynek eredményes elsajátítása 2010-től már jogszabályi feltétele lesz az intézményvezetői pályázatnak – tíz kötetben foglalja össze a különböző vezetői feladatokat, amelyeket négy félév alatt kell elsajátítani.

Mindezek alapján egyértelmű, hogy az intézményvezetőnek meghatározó szerepe van az óvoda, az iskola, a kollégium stb. eredményes és zavartalan működésében. Tehát abban is, hogy közoktatásunk milyen hatékonyságú, azaz a fiatalok milyen tudással lépnek ki az iskola kapuján, mennyire felkészültek az életre, a munkavégzésre.

Jól tudjuk ugyanakkor azt is, hogy az intézményvezető tevékenységének milyen merev korlátai vannak. Hiszen a fenntartók (90%-uk önkormányzati, 10%-uk egyházi, alapítványi stb.) alapvetően meghatározzák a nevelési-oktatási intézmények működési feltételeit. Döntenek egyebek között a költségvetésről, az intézmények alapításáról, megszüntetéséről, összevonásáról, a csoportok számáról, létszámáról, az álláshelyek számáról, a vezetők megbízásáról stb. Igaz, hogy mindezeket a döntéseket csak meghatározott jogszabályok figyelembevételével hozhatják, de a mindennapi valóságból jól ismerjük, hogy ezek a keretek (például a szűkös költségvetés, az álláshelyek számának csökkentése) milyen súlyosan korlátozzák a munkáltatót, az egyszemélyi felelős vezetőt. Ráadásul a fenntartói döntések kapcsán egyre több helyen találkozhatunk ezen a területen is a jogszabályok mellőzésével.

Az intézményvezető munkáltatói, irányítói felelőssége tehát óriási. Mozgásterre, lehetősége viszont szűkre van szabva. Ráadásul az igazgató munkavállalóként való elismerése, közalkalmazotti alapilletménye és vezetői pótléka, mint ahogy a pedagógusok munkaköri pótlékai, általában is szerények. A fenntartók messze nem ismerik el azt a sokrétű munkát és felelőséget, amely ezzel a feladatkörrel jár. A jogszabály által előírt minimális alapbérhez, pótlékhoz kevés helyen tesznek hozzá pluszokat.

Külön tanulmányt érdemelne az intézményvezetők megbízásával kapcsolatos helyzet bemutatása, egyre terjedő torzulása. Korábban, 1991-ig az intézményvezetőt nem lehetett a nevelőtestület többségének egyetértése nélkül kinevezni. Néhány önkormányzat azonban „jogaik védelmében” az Alkotmánybírósághoz fordult, amely megállapította, hogy ez a nevelőtestületi kompetencia megfosztja az önkormányzatot az önálló, felelős, érdemi döntés lehetőségeitől. Azóta pedig egyre szélesebb körben semmibe veszik a nevelőtestületi véleményeket, a szakmai szempontokat. (Tisztelet a néhány kivételnek, ahol a képviselő-testület ma is odafigyel erre.) Egyre elterjedtebb, hogy a felkészültségtől, a pályázat minőségétől függetlenül politikai szempontok vagy személyi kapcsolatok alapján döntenek. (Például a szentesi megyei fenntartású Horváth Mihály Gimnázium esetében, ahol ez ügyben városi tüntetést is szerveztek kollégáink – lásd lapunk 2008/8-9. számában.) Mindezek után nem véletlen, hogy napjainkban az igazgatói álláshelyekre alig akad pályázó (országos átlagban 1 helyre 1,1 jelentkező jut).

A PSZ Intézményvezetői Tagozata eddig is folyamatosan foglalkozott e problémákkal, nehézségekkel, és különféle kezdeményezésekkel is élt. Ugyanakkor hazai és uniós szinten is eljutottunk ahhoz a felismeréshez, hogy a szakszervezet mellett létre kell hozni a munkáltatók szövetségét is, és ennek az organizációnak a PSZ mellett intenzíven be kell kapcsolódnia az érdekegyeztetésbe. *Kezdeményezésünk alapján létrejött a Közoktatási Intézményvezetők Munkáltatói Szövetsége és alapító tagjai vagyunk az Oktatásügyi Munkaadók Európai Szövetségének.* E szervezeteknek mielőbb részt kell venniük a hazai és az uniós ágazati szociális párbeszédben, hogy a munkavállalók és a munkáltatók érdekeivel együtt védjük az oktatás egészének érdekeit. Együtt biztosan többre megyünk akár helyi (fenntartói), akár országos, akár európai szinten. Az intézményvezető és a szakszervezet ugyanis nem ellenfelek, hanem egymást kölcsönösen segítő szövetségesek!

Arok Antal

A TARTALOMBÓL:

- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **MIT VÁRUNK AZ ÚJ MINISZTERELNÖKTŐL, KORMÁNYTÓL?**
- **A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS OKTATÁS MEGÚJÍTÁSA**
- **A PEDAGÓGUSOK MUNKA- ÉS MUNKAIDŐ-TERHELÉSE**
- **KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYVEZETŐK SZÖVETSÉGE**
- **KI KICSODA?**
- **ÜDÜLÉSI KÍNÁLAT, PÁLYÁZATOK**
- **KEDVEZŐ LEHETŐSÉGEK PEDAGÓGUSOKNAK**
- **HAZAI MOZAIK**
- **PEDAGÓGUS SPORTNAPOK**
- **LOCSOLJUNK!**
- **KÖZOKTATÁSUNK A SZÁMOK TÜKRÉBEN**
- **PL-ÚTMUTATÓ:**
 - **Legfelsőbb bírósági döntés;**
 - **Az agresszió jogszabályi háttere II.**

Kitüntették lapunk főszerkesztőjét!

Nemzeti ünnepünk alkalmából a Magyar Köztársaság elnöke Árok Antal pedagógusnak, újságírónak, a Pedagógusok Lapja főszerkesztőjének, a PSZ korábbi elnökének az oktatás és az esélyegyenlőség területén végzett kutatómunkájáért, valamint az Oktatási és Gyermekesély Kerekasztal munkájában végzett tevékenységéért

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND LOVAGKERESZTJE

polgári tagozata kitüntetését adományozta. Az elismerést 2009. március 14-én, az Iparművészeti Múzeumban rendezett ünnepség keretében a köztársasági elnök megbízásából dr. Hiller István miniszter adta át.

Árok Antal 1966-ban szerezte középiskolai tanári oklevelét az ELTE TTK biológia-földrajz szakán. Egy tanévet a gárdonyi általános iskolában, majd 1967-75 között a fővárosi Rottenbiller utcai általános iskolában, 1975-79 között pedig a Madách Imre Gimnáziumban tanított. A PSZ országos központjában 1979 óta dolgozik munkatársként, irodavezetőként, ezt követően a PSZ országos titkáráként, alelnökéként, elnökeként. Közben folyamatosan a katedrán állt, néhány órában mindig tanított. A Pedagógusok Lapjának 1998-tól főszerkesztője. Alapító elnöke a Pedagógus Nyugdíjpénztárnak, amely 2000-ben az MKB Nyugdíjpénztárral egyesült. Azóta az igazgatótanács tagjaként vesz részt a nyugdíjpénztár irányításában. Az egyetemi szintű közoktatás-vezető-szakszervezet-vezető-képzés megteremtője, mentora. A Magyar Újságírók Országos Szövetségének (MÚOSZ) tagja.

Gratulálunk a magas kitüntetéshez, munkájához erőt, egészséget, további sikereket kívánunk!

Egyenlítő

Társadalompolitikai és kulturális folyóirat

Havonta jelenik meg a Politikatörténeti Alapítvány lapja, amelynek főszerkesztője: Galló Béla. A szerkesztőbizottság tagjai: Albertini Béla, Balázs Gábor, Csáki György, Földes György, Kiss Endre, Sebők Miklós.

A színvonalas folyóirat szakszervezeti vezetők számára is figyelemre méltó írásokat közöl. A 2009/2. számában Jámbor Judit Kis lépések: valóságos eredmények című cikke a szakszervezetek hatékonyságáról, támogatásáról, alkotmányosságáról, az előrelépés lehetőségeiről szól. Képi illusztrációja pedig a PSZ múlt évi ljubljanai uniós tüntetésén való részvételét mutatja. Legutóbbi, 2009/3. számában például Kopátsy Sándor Miért tudunk keveset a cigányságról? című tanulmánya fontos összefüggésekre világít rá a magyarországi cigánykérdés feszültségeivel, sokasodó gondjaival kapcsolatban.

Érdemes a lapot megrendelni, előfizetni, olvasni. Kapható a kiemelt hírlapárúsító helyeken, a Relay-pavilonokban, az Írók Boltjában, a Fókusz Könyvárúházzban, a Lira és Lant könyvesboltjaiban. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítónél. Előfizethető és megvásárolható közvetlenül a szerkesztőségben is (1054 Budapest, Alkotmány u. 2. III. em. 306.).

További információ: www.egyenlito.eu; tel.: 311-4866; e-mail: egyenlito@egyenlito.eu.

A Magyar Olimpiai Akadémia évkönyve, 2008

A huszonharmadszor megjelenő évkönyvben a szerzők bemutatják az akadémia magas színvonalú, sokoldalú munkáját, az olimpiai iskolák tevékenységét, a legutóbbi pekingi nyári játékok élményeit, az olimpiai eredménylistákat. A könyvet tanulmányok, riportok, tudósítások teszik az olvasó számára változatosabbá. A kötet szerzői között találhatjuk Sárdi Lajost, a Pedagógusok Szakszervezete korábbi (1975–1989) titkárát, főtítkárát is. Az évkönyv számunkra legtanulságosabb része az olimpiai iskolák programjának bemutatása.

További információ: Magyar Olimpiai Akadémia, 1146 Bp., Istvánmezei út 1-3. T.: 1/460-6826; e-mail: jmaria@mail.hupe.hu

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan olvassa el és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény nevelőtestületi szobájában, könyvtári olvasóteremben is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőtáblára is kikerül. Jogszabályokat ismertető anyagainkat – amelyek a zöld PL-útmutatóban kapnak helyet – pedig tanácsos a PSZ-tisztviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja 5% áfával 4 100 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig – megrendelőlevélük alapján – csekkel postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-féhérben) 90 000 forint, féloldal 45 000, negyedoldal 22 000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 45 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

Munkácsy, Szinyei, Csontváry és a többiek

A Kossuth Kiadó gondozásában *A magyar festészet mesterei* címmel megjelenő sorozat a Magyar Nemzeti Galéria szakmai közreműködésével készül. A kötetek elegáns, keménytáblás kivitelben, előnyös áron vásárolhatók meg (18 kötet, 1 440 oldal, 1 110 festmény).

A sorozat köteteiből:

- megcsodálhatjuk festészetünk nagyjainak kiemelkedő műveit;
- elolvashatjuk a festmények keletkezésének történetét;
- megismerhetjük az alkotók sokszor kalandos életútját.

Kedvező előfizetési lehetőségek!

További információ: Kossuth Kiadó Vevőszolgálat
Toldy Ferenc Könyvesbolt, 1011 Budapest, Fő u. 40. Telefon/fax: 06/1-225-8400, 225-8401, 201-9582. E-mail: kossuthvevoszolg@t-online.hu; internet: www.kossuth.hu.

Pihenjen Ön is a Bükkben!

Bükkaranyoson 9 fős vendégház egész évben várja a pihenni, kirándulni vágyókat. Teljesen felszerelt konyhával, a kertben bográcsozási lehetőséggel. Ár az idegenforgalmi adóval: 1 800 Ft/fő/éj. *Elérhetőség:* Molnárné Gál Erika, tel.: 06-70-947-8346. (x)

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Árok Antal

Szerkesztő: dr. Dalos Gábor

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4 100,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A PSZ Országos Vezetősége 2009. március 16-i ülésén előkészítette a 2009. március 31-i SZEF Szövetségi Tanácsülést. Az OV kialakította álláspontját a SZEF 2008. évi költségvetési beszámolójáról és a 2009. évi költségvetési tervéről. Második napirendi pontként az OV a PSZ területi szervezetei működési feltételeinek felülvizsgálatáról döntött, majd beszámolót hallgatott meg a közoktatási intézmények munkaerő-(pedagógus)szükségletének helyzetéről.

A PSZ Elnöksége 2009. március 30-án az iskolai agresszió kérdésével foglalkozott. A Pedagógusok Szakszervezete a sűrűsödő jelzések hatására keresi azokat a partnereket, civil szervezeteket, akikkel amelyekkel együttgondolkodva megoldást találhat a problémára. Az elnökség és az OV több ülésen tárgyalta az érintett témát. A problémakezelés érdekében a testület rövid távú tervet dolgozott ki. Első állomásaként az elnökség találkozott *dr. Aáry-Tamás Lajossal*, az oktatási jogok biztosával, aki tájékoztatást adott egy szociológiai reprezentatív felmérés elindításáról. Ennek megvalósítása érdekében született a megállapodás, mely stratégiai partneri kapcsolatról és együttműködésről szól. A PSZ Elnöksége a közös gondolkodás keretében nevesítette azokat a civil szervezeteket, amelyekkel a későbbiekben szeretné felvenni a kapcsolatot, hogy a kollégáknak a jogsegélyszolgálaton túl további kézzelfogható segítséget tudjon adni a napi problémák megoldására.

A PSZ Országos Vezetőségének 2009. április 6-i ülésén *Michalkó Péter*, a KSZSZ elnöke „A válság és a szakszervezet” címmel tartott előadást, melyet időnként érzelmektől sem mentes vita követett. Majd a testület a természettudományos oktatás megújítását részletező OKM-anyagot és a hozzá tartozó egyik kerettanterv-javaslatot vitatta meg, s alakította ki álláspontját. (Lásd: lapunk 5-6. oldalán.) Ezt követően konzultációt folytatott a kormányátalakítással kapcsolatban kialakult helyzetről.

A SZEF Szövetségi Tanácsa 2009. március 31-én ülésezett. Elsőként a 2008. évi költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót és a 2009. évi költségvetésről szóló javaslatot tárgyalták meg és fogadták el. Majd a SZEF székhelyváltozásával kapcsolatos bírósági bejelentésről és az SZMSZ módosításáról született döntés. Végül *Varga László* elnök az ügyvivő-testület beszámolóját terjesztette elő, melynek keretében a kormányátalakítással kapcsolatban állásfoglalást fogadtak el. (Lásd az oldal alsó felében.)

A SNES-FSU kongresszusa 2009. március 23-27-én volt Perpignanban. Francia testvérszervezetünk kétvétenként rendezett országos fórumán a PSZ képviselőjében *Galló Istvánné* elnök és *Vajna Tiünde* nemzetközi felelős vett részt. A kongresszuson a következő témákat vitatták meg: Milyen oktatáspolitikára van szükség a középfokú oktatásban?; A köztisztviselői státus, a szakma, a minősítés; Gazdasági és szociális alternatívák; Szakszervezetiség. Sok hasznos és érdekes tapasztalattal szolgált a kongresszus. Az egyik legfontosabb tanulsága az volt, hogy a szakszervezet működése minden tag, minden vezető közös felelőssége. Mindehhez szükség van a folyamatos, napi kommunikációra, a modern informatikai eszközök rendszeres használatára.

A Közoktatáspolitikai Tanács (KÖPT) 2009. március 24-i ülésén *dr. Hiller István* ismertette az állami fenntartású iskolák létrehozásával kapcsolatos elgondolást. További tárgyalásokat követően, az egyeztetések tapasztalatai alapján április végére készül el az írásos anyag, amely alapján megkezdődhet az egyeztetés második köre. A KÖPT tagjainak többsége támogatta az elképzelést. A bevezetéshez garanciákat kértek és megfontoltságot ajánlottak. Az ülésen a PSZ képviselőjében *Szabó Zsuzsa* alelnök és *dr. Horváth Péter* igazgatótitkár vett részt.

Mit vár a SZEF az új miniszterelnöktől és kormányától?

A SZEF – híven programjához – mindenekelőtt azt várja, hogy a döntésekkel, intézkedésekkel következetesen vegyék figyelembe: **a pénzügyi egyensúly eléréséhez a társadalmi egyensúly megőrzése is elengedhetetlen.** A miniszterelnök és kormánya akkor számíthat a SZEF-fel és a tagszakszervezetekkel kiegyensúlyozott párbeszédre, mindkét fél számára elfogadható együttműködésre, ha tudomásul veszi a munkavállalói érdekek kifejezésre juttatását, és a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi.

A kialakult társadalmi-gazdasági helyzet súlyosságát látva a SZEF ismételten megfogalmazza alapköveteléseit.

- 1. Elvárjuk**, hogy a kormány a közteherviselés, a szolidaritás elve alapján a válságkezelés elkerülhetetlen, kényszerű intézkedéseit arányosan terhelje a jövedelemtulajdonosokra, s ne követeljen a munkavállalóktól, a nyugdíjasoktól, a létminimum határán vagy az alatt élőkől arányaiban nagyobb áldozatot, mint a társadalom tehetősebb rétegeitől.
- 2. Igényeljük**, hogy az elmúlt évtizedek és a várható átalakítások veszteségeinek, a szegényeknek a támogatását szolgáló szociális rendszert a követelményeknek megfelelően korszerűsítsék.
- 3. Fontosnak tartjuk**, hogy a nyugdíjasokat érintő reformlépésekkel messzemenően vegyék figyelembe: a nyugdíjasok túlnyomó többsége számára a mindennapi megélhetéshez éppen csak szűkösen elegendő a nyugdíj, további megszorításokat képtelenek már elviselni.
- 4. Szükségesnek tartjuk** a nyugdíjrendszer olyan kialakítását, amely a korhatár esetleg kényszerű emelése mellett biztosítja a nyugdíjba vonulás rugalmas lehetőségét. A SZEF kezdeményezi a magánnyugdíj-péztárak kötelező jellegének felülvizsgálatát.
- 5. A SZEF számára elfogadhatatlan**, hogy a bérek, bérren kívüli juttatások, a nyugdíjak csökkenjenek, és ez szűkítse a hazai keresletet, tovább csökkentve ezzel a foglalkoztatást is. A kormány kötelessége, hogy megtalálja a gazdaság működőképességét is szolgáló jövedelemkiáramlás helyes arányait.
- 6. Nélkülözhetetlennek tartjuk**, hogy megerősödjön az állam szabályozó, irányító szerepe. Az eddigi fogyasztást ösztönző, piaccentrikus, neoliberális állam helyett alakuljon ki egy demokratikus fejlesztő állam. Ennek keretében meg kell határozni a közszolgáltatások: az egészségügyi, a szociális, az oktatási, a közművelődési, az igazgatási, a rendvédelmi stb. közfeladatok olyan elvárható szintjét, amelyet az állam képes és kész a társadalom érdekében finanszírozni. Ehhez olyan adó- és járulérendszer kell kialakítani, amely javítja a foglalkoztatást, megtartja a XX. század egyik vívmányát, a progresszív adózást, s a kedvezmények megvonásával, a szja és az áfa átalakításával nem sújtja aránytalan mértékben az alacsony jövedelműeket.
- 7. Követeljük**, hogy szűnjön meg a közszolgálati munkavállalók állandó riogatósa, az értelmetlen át- és kiszervezések, privatizációk sorozata, és a kormány teremtsen meg a szigorú szakmai normákon alapuló, kiszámítható, stabil közszolgálati foglalkoztatást.

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma tisztában van az ország nehéz helyzetével, és azzal is, hogy a kivezető út jelentős áldozatvállalással, elkerülhetetlen megszorításokkal járhat, tovább terhelve a most már több mint két éve folyamatosan csökkenő létszámú és keresetű közszolgálati munkavállalókat, rontva a közszolgáltatások színvonalát, e szolgáltatásokat igénybe vevő állampolgárok közérzetét. Mindezek elkerülésére elengedhetetlen a politikai stabilitás helyreállítása, olyan, széles társadalmi konszenzus kialakítása, amely lehetőséget teremt az ország működőképességének helyreállítására, biztosítja a szükségletek kielégítését, megtalálja a lehetőségek és igények közötti kompromisszumot. Ehhez nélkülözhetetlen a megfelelő és számon kérhető, az államélet minden szintjén működő szociális párbeszéd, a munkavállalói és szakszervezeti jogok garantálása.

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

A PSZ ÁMK-tagozatának IB-tagjai 2009. március 11-én tartották ülésüket a PSZ székházában. A szakszervezetünk legutóbbi kongresszusán elfogadott program alapján, a szervezet érdekvédelmi tevékenységét szolgálva nagyobb szerep hárul a tagozatokra. Hiszen a PSZ vezetése érdemi tárgyalásokat csak úgy folytathat, munkavállalói érdekeket csak úgy képviselhet, ha pontos szakmai érvekkel igazolja őket. Az érvek összegyűjtésével, rendszerezett továbbításával tagozatunk is segíti a közös ügyet sikerre vinni. Részletes tájékoztatást kaptunk a március 5-6-án a francia SNES és a PSZ által közösen rendezett nemzetközi tanácskozásról, amelynek témája a közép- és kelet-európai országok pedagógusainak bérhelyzete és a minőségi oktatás volt.

A PSZ Gyógypedagógiai Tagozatának Intézőbizottsága 2009. március 23-án tartotta a választás utáni első ülését. A napirendek között elsőként a tagozat szervezeti és működési szabályzatának tervezetét tárgyalták meg. Az SZMSZ elfogadására a soron következő országos tanácskozáson kerülhet sor, amelyre a tagozat regionális szervezeteinek delegáltjai és a gyógypedagógiai oktatásban részt vevő intézmények szakszervezeti képviselői is meghívást kapnak majd.

Annak érdekében, hogy a meghívottak köre minél teljesebb legyen, az IB tagjai vállalták, hogy régióként felveszik a kapcsolatot azokkal az intézményekkel, ahol szegregált oktatás folyik. A hatékony és gyors tájékoztatás, valamint szükség esetén a széles körű véleménykérés végett egyébként is szükséges az elérhetőségek pontos feltérképezése. Természetesen azok az intézmények is csatlakozhatnak a tagozathoz, amelyekben integrált oktatási keretek között foglalkoznak a sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

Szándékukat jelezhetik az alábbi e-mailcímen: *Ammerné Nagymihály Emilia*, ammeremi@citromail.hu.

A továbbiakban az országos tanácskozás előkészítése folyt. Ehhez segítségül szolgáltak a Komárom-Esztergom megyei Gyógypedagógiai Tagozat által megfogalmazott és az elnökhöz eljuttatott ajánlások is. A véleményekből egyebek között kitudt, hogy a szakértői bizottságok munkájával kapcsolatban sok a tisztázatlan kérdés és félreértés, így az országos értekezlet egyik témája ez lesz majd. A tervek szerint a Szakértelem Egyesület egyik vezetőjét hívják meg előadónak. A tanácskozást a gyermekvédelmi tagozattal együtt tervezik: ők a gyermekvédelmi törvény változásairól szeretnének többet megtudni. A téma a közoktatási intézményekben dolgozókat is érintheti, ezért látszik célszerűnek a közös tanácskozás. Tervezett ideje május eleje: a bejelentkezett és csatlakozó intézmények képviselői e-mailen kapnak majd meghívót.

Ezt követően az IB tagjai arról tárgyaltak, hogy a PSZ honlapját sajnos kevesen látogatják, pedig lehetőség lenne a gyógypedagógiai tagozat fórumán is a gondolatok és tapasztalatok cseréjére. Arról szeretnék tájékoztatni az érdekelteket, hogy kérdéseiket itt is megfogalmazhatják. Jó lenne, ha kialakulhatna egy hasznos online-fórum a tagozaton belül.

Molnár Rózsa IB-tag

A PSZ Intézményvezetői Tagozata 2009. április 1-jén tartotta soros ülését. A napirendek között szerepelt *dr. Szüdi János*nak, az OKM szakállamtitkáranak a tájékoztatója, majd konzultáció a közoktatás aktuális kérdéseiről és a további feladatokról.

A tájékoztató a közoktatás szinte minden lényeges területét érintette. Mindehhez hozzájárult az is, hogy az előadó őszintén szövelt az intézményvezetőkhez, s az igazgatók véleménye is konstruktív, de kritikus, a magyar közoktatás ügyét előrevivő volt.

A szakállamtitkár egyebek között arról beszélt, hogy a magyar közoktatás közvetlenül érinti az ország lakosságának csaknem harmadát diákként, pedagógusként, szülőként. A tanulók, a pedagógusok és az iskolák különbözőek, mint ahogy a tanulók családi, szociális háttere is. Ezért nem szabad csak egyes eseteket kiragadva általános következtetéseket levonni a teljes ágazat teljesítményéről. A pedagógiai és a tanulói teljesítmények nem csökkentek. Ezt az országos kompetenciamérés, az érettségi vizsgák, a tehetségondozó

tanulmányi versenyek, vagy akár az idegennyelv-tanulás adatai is bizonyítják.

A 4., 6., 8. és 10. évfolyam teljes körű, kompetencia-alapú felmérésének értékelése országos, intézményi és fenntartói szintű elemzéssel központilag történik. Az eredményekről minden iskola visszajelzést kap, így megismerik teljesítményeiket, s azt is, hogy melyek az erősségeik és gyenge vagy leggyengébb pontjaik a felmért tudásterületen. A 6. évfolyam esetében a matematikaátlag az utóbbi két évben stabilizálódott, a szövegértés eredménye javulást mutat. A 8. évfolyam eredményeit nézve mindkét felmért területen nőtt az átlagteljesítmény az utóbbi évekhez képest. A 10. évfolyam esetében mindkét felmért területen csökkentek a tanulói átlagteljesítmények.

Napjainkban az idegennyelv-oktatás színvonalának emelése érdekében jelentős pedagógiai erőfeszítések tanúi lehetünk: a képzés az általános iskola 4. évfolyamától kötelező, de nagyon sok iskola választja a korai nyelvtanítás bevezetését az 1–3. évfolyamon. Lehetőség van nyelvi előkészítő évfolyamok (NYEK) indítására a középiskolai oktatásban. A 2007/2008-as tanévben 375 iskola indított NYEK-csoportot. Jelentős a két tanítási nyelvű képzés is. Az összes középfokon nyelvvizsgát tevők 42%-a középiskolás, míg a felsőfokú nyelvvizsgát tettek aránya még magasabb: 47%.

Élénk vitát keltett az igazgatói kinevezés kérdése. A tantestület döntő többségének véleményét – 80%-os támogatottságról van szó – sok esetben a fenntartó nem veszi figyelembe, és az alig támogatott jelölt kap bizalmat. Az igazgatói álláshelyekre kiírt pályázatokra szinte alig akad pályázó. Országos átlagban alig több mint 1 fő álláshelyenként a pályázók száma.

A pedagógusok munka- és munkaidő-keretének felhasználásáról is tanácskozott az intézményvezetői tagozati ülés. A pedagógusok – saját becsülésük alapján – hetente 31 órát töltenek az iskola épületében. 40%-uk önként vállal túlórákat, 30%-uknak pedig a munkáltatója írta elő.

Az intézményvezetők szerint a többet és jobban dolgozókat anyagilag kellene jobban honorálni. A közoktatásban dolgozó pedagógusok 85%-ának egyetlen munkahelye az iskola, ahol főállásban alkalmazzzák őket. Ismerve a következő években nyugdíjba vonulók és a természettudományi szakon most végzők számát, nem biztos, hogy lesz elegendő szakos tanár – foglalmazták meg az iskolaigazgatók.

Élénk eszmecsere bontakozott ki az iskolában tapasztalható erőszakról. Megállítására a PSZ – az OKM vezetőjéhez írt nyílt levelében – haladéktalan intézkedést sürget. *Galló Istvánné* elnök szerint az iskolák körül megjelenő erőszak, a pedagógusokat ért támadások aggasztóak és tűrhetetlenek. Ezért hatékony lépésekre és összefogásra van szükség. Itt egyértelmű törvényi szabályozás, akár szigorítás is szükséges. A pedagógus közfeladatot ellátó személy, s az ellene elkövetett erőszakos cselekmények kiemelt súlyúnak számítanak. A javaslatok kialakításában és végrehajtásában a PSZ partnerként szívesen közreműködik – mondta *Galló Istvánné*, aki az érdekegyeztetés egyéb aktuális kérdéseiről is tájékoztatást adott.

Szűcs László, az UPC kommunikációs igazgatója „Az internet-biztonság a diákok számára” címmel tartott előadást. Az internet használata a fiatal korosztály számára ma már mindennapos tevékenység, elfoglaltság. Segítségével nagyon sok érdekes és hasznos ismeret-re lehet szert tenni. Emellett azonban számos veszélyforrást is rejt magában a rendszer. A 6–18 éves korosztály, amely valóban intenzíven használja a rendszert, nem minden esetben van tisztában az esetenkénti jogi következményekkel.

Az UPC oktatócsoportot adott át az intézményvezetők számára „Családi e-biztonság – a WEB megszelídítése” címmel. Abban reménykedünk, hogy ez a hasznos kiadvány minden oktatási intézménybe eljut – fejezte be tájékoztatóját *Szűcs László*.

Az intézményvezetői tagozat következő ülésének megtartására még a tanév befejezése előtt, május végén kerül sor.

Dr. Pataki Mihály tagozati elnök

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium fejlesztési terve a természettudományos oktatás megújítására

A tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztése nélkül elképzelhetetlen a környezettudatosságra nevelés. Környezettudatosság nélkül nem lehetnek sikeresek a társadalom fenntartható fejlődése érdekében tett erőfeszítések. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Nélkülözhetetlen ezért a természettudományos gondolkodás megújítása, a természettudományos, kompetencia-alapú oktatás általánossá válása. Ennek érdekében az oktatási és kulturális miniszter - az Országos Köznevelési Tanács kezdeményezésére - az következő fejlesztési tervet teszi közzé:

1. A közoktatásban a tartalom és tananyagfejlesztés területén támogató programokat kell elindítani. A cél olyan oktatási program (pedagógiai rendszer) elkészítése és kiadása, amely biztosítja a tanulói érdeklődésnek megfelelő, differenciált felkészítés, felkészülés lehetőségét, az átlagos, elvárható szinten és az átlagon felüli, kiemelkedő tehetséggel rendelkezőknek. A célok elérése érdekében

- az Oktatási és Kulturális Minisztérium pályázatot ír ki az iskolák, természettudományos szakmai egyesületek és a fejlesztő műhelyek részére természettudományos kerettantervek készítésére. A pályázati kiírás szempontjait, a pályázati feltételeket az OKNT-vel közösen kell kidolgozni a következők figyelembe vételével: csak olyan kerettantervvel lehet pályázni, amely mindhárom természettudományos tantárgy (kémia, fizika, biológia) tartalmát és fejlesztési feladatait külön-külön közvetíti, de egymással összehangolt és integrált szemléletet tükröz, és a jelenlegi óraszámadottságok között is megvalósítható. A pályázatnak tartalmaznia kell a természettudományos kerettanterv koncepcióját és mindhárom természettudományos tantárgy egy-egy részletesen, integrált szemlélettel kidolgozott témakörének bemutatását. A cél továbbá többféle szintű, változatos tartalmú és irányultságú (pl. humán, reál) kerettantervek kidolgoztatása. A pályázat elbírálásában az OKNT természettudományos képvisítésű tagjaiból kiválasztott zsűri vesz részt. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

- Az Új Magyarország Fejlesztési terv Társadalmi Megújulás Operatív Programra (UMFT-TAMOP) építve meg kell oldani a korszerű módszertani kultúrát tükröző tankönyvek, módszertani segédanyagok, programcsomagok készítését, kiemelten a digitális tananyag fejlesztését. Szélesíteni kell a Sulinet Digitális Tudásbázist a természettudományos tantárgyak terén. A TAMOP-ra építve növelni kell a külföldön fejlesztett tananyagok hazai adaptációját, szakértők által elfogadott, szakmailag, esztétikailag korrekt, lektorált tananyagok átvételét. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

2. Erősíteni kell a természettudományos tartalmakat közvetítő pedagógusok módszertani felkészítését. E célból az oktatási program (pedagógiai rendszer) részeként biztosítani kell a pedagógus-továbbképzés fejlesztését ezen a területen. Erősíteni kell a szaktanácsadás rendszerét, a szakmai szervezetek bevonását a továbbképzésbe, az információs fórum működtetésébe. A célok elérése érdekében

- szakértői anyagokat kell készíteni a természettudományos szaktanácsadás jelenlegi helyzetéről, majd ezek alapján javaslatot készíteni a szaktanácsadási tevékenység fejlesztésére, a szakmai szervezetek bevonására az információs rendszer működtetésébe. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

- Szakértői anyagot kell készíteni a természettudományos tanár-továbbképzések jelenlegi helyzetének felmérése céljából és ennek alapján javaslatot tenni a rendszer megújítására, új, korszerű módszertani elemeket is tartalmazó tanár-továbbképzések indítására. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

3. Szükséges megszervezni a közoktatásban a természettudományos oktatás tudományos szintű vizsgálatának megszervezését, a visszajelzések fejlesztő beépítését.

- Kétévente átfogó elemzéseket és rendszeres természettudományos kompetenciaméréseket kell készíteni. Az UMFT-TAMOP 3.1.8 fejlesztés részeként 2011-re ki kell dolgozni a természettudományos kompetenciamérés hazai eszközrendszerét. Ezután a hazai kompetenciamérés évente bevezethetővé válik. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

- 2010. szeptember 1-jére, majd azt követően kétévente átfogó elemzést kell készíteni a természettudományos közoktatás állapotáról

(eredmények, óraszámok, vizsgaszámok, fejlesztési eredmények), és az OKNT elé kell tájni. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

4. Támogatni kell a nevelési-oktatási intézmények természettudományi típusú tárgyainak eszközfejlesztését.

- A TAMOP részeként a hagyományos és digitális eszközfejlesztés-eszközhasználat elterjesztését kell erősíteni a módszertani megújulást segítő tanár-továbbképzéssel összekötve, először a kedvezményezett iskolákban, majd folyamatosan bővíteni a programban részt vevő iskolák körét. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

- A gazdasági szereplők bevonásával eszközfejlesztési pályázatot kell meghirdetni. A versenyszféra jelenleg inkább a tanári munka elismerését és a versenyeket támogatja (pl. Ericsson, Richter, Graphisoft), de ki lehet terjeszteni a támogatást az eszközellátásra is. Ennek érdekében:

= Felhívást kell közzétenni a természettudományok fejlesztésében érdekelt gazdasági és az üzleti élet szereplői számára az általánosan képző intézmények 4-12. évfolyamainak javasolt természettudományos eszközlístában szereplő taneszközök beszerzésének támogatására. Az OKM központi (közoktatási fejezeti kezelésű előirányzatok) keretből 25 millió forintot ad, amely az üzleti élet által felajánlott összegekkel együtt képezné az alábbi pontban leírt pályázat alapját. A feladat lebonyolítója az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (a továbbiakban OFI).

= Második lépésként az OKM pályázatot hirdetne az általános és középiskolák számára a természettudományos eszközkészlet fejlesztésére, elsősorban a természettudományos érettségi vizsga kísérleti feladatának előkészítése és sikeres lebonyolítása, másodsorban a természettudományos tantárgyi kísérletek elvégzése érdekében. A pályázat keretében a támogatóktól és a központi keretből összegyűjtött támogatást (esetleg eszközöket) osztanák szét. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

- Előterjesztést kell készíteni a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács részére, hogy a Munkaerőpiaci Alap OKM alaprész terhére nyújtsanak 300 millió forint támogatást a szakközépiskolák és a szakiskolák természettudományos típusú tárgyainak eszközfejlesztésére (lebonyolító az OFI). *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

5. Erősíteni kell a természettudományok társadalmi fontosságáról szóló szemléletformáló és kommunikációs tevékenységeket a fiatalok ösztönzésére a műszaki és természettudományos pályák irányába. Pl.: a sajtóban a természettudományos pályák bemutatásával, tudományos ismeretterjesztő anyagok megjelenésével.

- Kommunikációs és tájékoztató munka az írott és az elektronikus sajtón keresztül. A tudományos ismeretterjesztő anyagok és a műszaki-tervezettudományos pályák népszerűsítése. Az utóbbi három-négy évben a munkaerőpiacon megnövekedett a műszaki végzettségűek iránti igény, de ez még a köztudatban nem jelent meg. Nagyobb publicitást kaphatna ez az információ, így a szülők és a tanulók jobb perspektívát látnának az ilyen irányú pályaválasztásban. A munkaerőpiac résztvevőinek bevonása a tájékoztatásba. *Felelős: az OKM sajtóirodája.*

- A kiírásra kerülő pedagógiai-pályázatban a pályázóknak koncepciót kell kidolgozniuk a természettudományok népszerűsítésére az adott pályázati intervallumon belül megjelenő saját lapszámaikban, majd az elnyert támogatásból ezt meg is kell valósítaniuk. *Felelős: a közoktatási szakállamtitkár.*

6. Bővíteni kell a felsőoktatás szerepét a természettudományos oktatásban. Be kell vonni a gazdaság szereplőit a jelentkezők érdekeltségének fokozásába.

- Növelni kell a természettudományos terület államilag támogatott keretszámát az alapképzésben és a mesterképzésben is. A természettudományos, új típusú mesterszintű tanárképzés támogatása, a tanári felké-

szítés korszerűsítése. *Felelős: a felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár.*

– A természettudományos pályára lépők munka- és karrierlehetőségének megalapozása a munkaadók bevonásával. Ha a munkaadóknak igénye van műszaki-természettudományos felsőoktatási intézményekben végzett hallgatókra, biztosítsanak tanulmányi ösztöndíjat, majd munkalehetőséget a felsőoktatási tanulmányok elvégzése után. Ehhez a felsőoktatással való egyeztetés után kapcsolatfelvétel szükséges az ET munkaadói oldalával, a szakmai és munkaadói szervezetekkel. *Felelős: a felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár.*

7. Erősíteni kell a felsőoktatási felvételi eljárásban a természettudományos tantárgyak szerepét.

– A felsőoktatási felvételi eljárásban a felvételi pontok számításánál figyelembe kell venni egy természettudományos tantárgyat. Olyan tantárgyról lehet szó, amelyet a tanulók a középiskolai oktatásban legalább két évig tanultak. *Felelős: a felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár.*

– A felsőoktatási intézmények követeljk meg a műszaki, agrár és természettudományos felsőoktatási szakoknál legalább egy természettudományos vizsgatárgy vonatkozásában az emelt szintű érettségi vizsgát. *Felelős: a felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár.*

A PSZ véleménye a természettudományos oktatás megújítására készített fejlesztési tervről

Egyetértünk azzal, hogy:

- a természettudományos gondolkodásmód fejlesztése nélkül elképzeltetlen a környezettudományra nevelés,
- nélkülözhetetlen a természettudományos gondolkodásmód megújítása,
- olyan oktatási, pedagógiai programokra van szükség, melyek biztosítják a tanulói érdeklődésnek megfelelő differenciált felkészítés-felkészülés lehetőségeit, mind az átlagosan elvárható szinten, mind az átlagon felüli, kiemelkedő tehetséggel rendelkezőknél,
- az OKM pályázatot ír ki különböző természettudományos kerettervek készítésére (humán, reál, integrált irányú stb.),
- korszerű tankönyveket, módszertani segédanyagokat, programanyagokat, digitális tananyagokat, taneszközöket kell fejleszteni az ÚMFT-TÁMOP segítségével,
- a természettudományt közvetítő pedagógusok módszertani felkészítését a pedagógusok továbbképzési rendszerének kell megoldania,
- szükséges erősíteni a szakmai tanácsadó, ellenőrző vizsgálatok rendszerét,

- a médiának is részt kell vennie a műszaki és természettudományos pályák vonzó bemutatásában, a fiatalok ilyen irányú pályára való ösztönzésében,
- növelni kell a felsőoktatásban a természettudományos területre jelentkezők számát az alap- és mesterképzésben egyaránt. Ennek egyik eszközének látjuk az államilag támogatott keretszám emelését is,
- a munkaadók ösztöndíjak, munkalehetőségek biztosításával serkentsék a pályára való jelentkezéseket,
- a jelentkezők minőségének emelése érdekében a műszaki, agrár és természettudományi felsőoktatási szakoknál a felsőoktatási intézmények követeljk meg legalább egy természettudományos vizsgatárgy emelt szintű érettségijét.

Meggyőződéssel véljük, hogy a humán irányú képzésre jelentkezőknél egy természettudományos tárgy eredményét számítsák be.

Úgy véljük, hogy a természettudományos gondolkodásmód megújításához csak az egyik út a kompetencia-alapú oktatás.

Budapest, 2009. április 6.

a PSZ Országos Vezetősége

Összefoglaló a pedagógusok munka- és munkaidő-terhelésének 2008-ban végzett felméréséről

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2008 őszén országos, reprezentatív felmérést készített a pedagógusok munkaidő-keretének felhasználásáról, különös tekintettel az időbeli terhelésre és eloszlására. A kutatás mintája egyaránt biztosította a pedagógiai program szerinti és a település szerinti reprezentativitást.

Mivel a témáról most készült először átfogó felmérés, a pontos és hiteles eredmény érdekében fontos szempont volt, hogy a pedagógusok munkaidő-terhelését minél több oldalról megvizsgáljuk. Ezért a kutatás keretében megkérdeztünk tanárokat és igazgatókat egyaránt, a kvantitatív vizsgálatot pedig kvalitatív módszerekkel is kiegészítettük.

A kutatás legfontosabb megállapításai:

1. A pedagógusok – saját becsülésük alapján – hetente átlagosan 31 órát töltenek az iskola épületében. Ebbe beletartoznak a pedagógus kötelező órái mellett a külön óradíjjal fizetett túlórák is. A pedagógusok óraterhelésre vonatkozó válaszai meglehetősen nagy szóródást mutatnak:

- 10%-uk a heti kötelező óraszámnál lényegesen kisebb óraterhelésről számolt be;
- minden második pedagógus heti 22-24 órás terhelésről adott számot;
- 30%-uk viszont ennél lényegesen magasabb óraterhelést jelentett, az ő heti óraszámuk több mint 20%-kal haladja meg a központilag előírt kötelező óraszámot.

A pedagógusok 40%-a számolt be arról, hogy önként vállal túlórákat, 30%-uk pedig arról, hogy a munkáltatója is előírt számára túlmunkát.

2. Az igazgatók tapasztalatai szerint a pedagógusok harmada csak a minimálisan szükséges ideig tartózkodik az iskola épületében, további 50%-uk azonban az adminisztrációs feladatokat is rendre az iskola épületében végzi. A közoktatási intézmények elsöprö többségében nincs szabályozva, hogy a pedagógusok mennyi időt kötelesek az iskola

épületében tölteni. *A jogszabályok szerint a munkavégzés helye az iskola. A munkáltató engedélyével lehet otthon munkát végezni.*

3. Az iskolák 80%-ában átlagosan normál terhelésnek vannak kitéve a tanárok, de ezen intézmények több mint felében jelentős iskolán belüli különbségek tapasztalhatók a munkaterhek elosztásában. A szakiskolákban – részben a munkaerőhiány miatt – átlagon felüli a tanárok leterheltsége, ezért ezekben az intézményekben jut a legkevesebb figyelem egy tanulóra, miközben szociális háttérük miatt az ide járók igénylik a legtöbb odafigyelést.

4. Minden ötödik intézmény vezetője arról számolt be, hogy az iskolájában van betöltetlen pedagógus-álláshely, ugyanakkor nagyon ritka az óraadó alkalmazása. Ezek az adatok nemcsak a pedagógushiányra hívják fel a figyelmet, hanem arra is, hogy sok esetben nem találkozik a munkaerő-kereslet és -kínálat.

5. A közoktatásban dolgozó pedagógusok 85%-ának egyetlen munkahelye az az iskola, ahol főállásban alkalmazzzák őket.

6. A válaszadók között volt olyan, aki saját bevallása szerint 10 órát tölt iskolán kívüli munkavégzéssel: az órákra való felkészüléssel és dolgozatjavítással. Ezeket a tevékenységeket a pedagógusok túlnyomórészt otthon végzik. *Az otthoni munkaidővel a pedagógus szabadon rendelkezik és nem is kell nyilvántartania.*

7. Minél fiatalabb egy pedagógus, annál kisebb valószínűséggel megy be órát látogatni valamelyik kollégájához, illetve annál kisebb a valószínűsége, hogy részt vesz valamilyen szakmai szervezet, egyesület munkájában.

8. Az igazgatók háromnegyede szerint az iskolán belüli munkaidő-terhelési problémák leghatékonyabb megoldása, ha a többet és jobban dolgozó pedagógusok többletteljesítményét anyagilag honorálják. *Fontos lenne egyébként, hogy a munkáltatók arányosan osszák el a feladatokat.*

A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség Választmányának ülése

A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, amely szerződés szerint egyúttal a PSZ Kollégiumi Tagozataként is működik, 2009. március 27-én szakszervezetünk székházában tartotta XXV. választmányi ülést. A küldöttek *dr. Csépe György* megemlékezése után néma főhajtással tisztelegtek a közelmúltban elhunyt *dr. Pogány Mária* történész, Kardos László özvegyének emléke előtt.

A legutóbbi ülés óta végzett munkáról, a szövetség helyzetéről *Horváth István* elnök terjesztett elő beszámolót, amelyet a választmány megvitatott és jóváhagyott. A küldöttek tudomásul vették a számvizsgáló bizottság jelentését a 2008. évi költségvetési beszámolóról, illetve a 2009. évi költségvetési, gazdasági tervezetről.

A választmány elfogadta a Kollégiumi Akadémiáról, a Kollégium nevű újságról és a jogi csoport működéséről szóló tájékoztatót. A küldöttek tájékoztatást kaptak az Oktatásért Közalapítvány kollégiumi tevékenységéről, tervéről *Singer Jánostól*, a Kollégiumi Kuratórium elnökétől. A választmány az ügyvivő-testület számára feladattervet fogadott el, amelynek néhány részletét az alábbiakban közöljük.

A szövetség elnöke átadta a *Kardos László-emlékérem* kitüntetésüket *dr. Csépe György* kuratóriumi titkár előterjesztésében **Gyuris Ferencné** kollégiumvezetőnek (Hajnóczy J. Gimnázium és SZKI Kollégium, Tiszaföldvár), **Kövéc József** kollégiumvezetőnek (Öveges

J. SZKI és Gimnázium Kollégiuma, Balatonfüzfő) és **Vas Miklósné** kollégiumvezetőnek (Jurisits M. Gimnázium Kollégiuma, Kőszeg).

A küldöttek a választási szabályzat szerint és az alapszabálynak megfelelően megválasztották a szövetség ügyvivő-testületét, valamint megerősítették az előzőleg megválasztott területi elnökök mandátumát. Az ügyvivő-testület összetétele: *Horváth István* elnök (Balaton Kollégium, Fonyód). Ügyvivők: *Benda János* (Kőrösi L. Kollégium, Esztergom); *Deák Erika* (Aranypart Kollégium, Siófok); *Gulyás Béla* (Hunyadi J. Kollégium, Kalocsa); *Fuchsné H. Zsuzsanna* (Karacs T. Kollégium, Vác); *Pethes Zoltán* (Középfokú Kollégium, Komárom); *Ringhofer Ervin* (Táncsics M. Kollégium, Budapest); *Szallár Csabáné* (Keresk. és Vend. SZKI Kollégiuma, Szombathely).

Az elnök a szövetség nevében köszönetet mondott és névre szóló emlékérmeket adott át a PSZ-elnöki tisztségéről leköszönt **Árok Antal**nak a szövetségnek nyújtott támogatásáért.

A választmány köszönetet mondott *dr. Bacskai Istvánné*nek, *Szentesiné Brazsil Mártán*nak és *Fazekas Csabán*nak területi elnöki tevékenységéért, melyet oklevéllel és névre szóló emlékéremmel ismert el. A küldöttek köszöntötték az elmúlt időszakban országos kítüntetésben részesült kollégákat is.

Részletek a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség feladattervéből

1. Szakmai fejlesztés

- A kollégiumi – szakmai és infrastrukturális – fejlesztési program támogatása:
 - széles körű szakmai vita megszervezése az Alaprogram módosított változatáról,
 - többoldalú egyeztetés kezdeményezése a kollégiumok fenntartási rendszeréről, megújítására javaslat készítése – különös tekintettel az állami szerepvállalásra,
 - a kollégium-felújítási program előkészítése, a feltételrendszer felmérése,
 - az ezekhez szükséges jogszabály-módosítások kezdeményezése, kidolgozása.
- A kollégiumok fejlődésének, a szabályozási követelmények teljesítésének segítése:
 - szakmai napok szervezése, az igények folyamatos felmérése mellett,
 - szakmai-információs segédanyagok, kiadványok készítése.
- Az együttműködés erősítése a kollégiumokkal kapcsolatos szerződésekkel. Ezek a következők:
 - Oktatási Közalapítvány Kollégiumi Alkuratóriuma,
 - Önfejlesztő Kollégiumok mozgalma, Arany János Programok.
- Az egyes szervezeti egységek, munkacsoportok tevékenységének bővítése, fejlesztése:

- Kollégiumi Akadémia – "konferencia" jellegű képzések akkreditálása, indítása,
- a Kollégium nevű kiadvány – a területi tudósítói hálózat megerősítése, megújítása,
- a kollégiumi Jogi Munkacsoport – a precedens értékű esetek közléte,
- ismételt kísérlet az új kollégiumi nyomtatványok véglegesítésére és kiadására,
- a Kollégiumi Szövetség honlapja – fejlesztésére munkacsoport szervezése.

2. Szakmai érdekképviselés

- a kollégiumi intézményrendszer társadalmi fontosságának folyamatos bemutatása, erre alapozva az eddig elért eredmények megőrzése a nehéz időszakban,
- a kollégiumok képviselése és ebben a helyi szervezetek támogatása a fenntartókkal kapcsolatos – a bizonytalan helyzet által felerősített – konfliktusokban,
- állandó egyeztetés, szükség szerint a kapcsolatok megújítása a pedagógus szakmai szervezetekkel, a szakszervezetekkel, a szülői és diákszervezetekkel,
- további együttműködés minden olyan szervezettel, fórummal, csoporttal, amely a kollégiumok fejlődésében érdekelt, és az esélyteremtésért dolgozik.

Bejegyezték a Közoktatási Intézményvezetők Munkáltatói Szövetségét

A Fővárosi Bíróság a társadalmi szervezetet 13308. sorszám alatt az alábbi adatokkal nyilvántartásba vette: **Közoktatási Intézményvezetők Munkáltatói Szövetsége**, amelynek székhelye: **1068 Budapest, Városligeti fasor 10.**

A szervezet célja: a szövetség – minisztériumok, önkormányzatok partnereként – képviselni kívánja a közoktatási intézmények szakmai érdekeit a működési területre vonatkozó jogszabályok megalkotásakor, részt kíván venni a területi, az országos és a nemzetközi szinten folyó, oktatási területen megvalósuló szociális párbeszédben.

A Pedagógusok Szakszervezete Intézményvezetői Tagozatának kezdeményezésére jött létre a Közoktatási Intézményvezetők Munkáltatói Szövetsége, amelynek elnöke *dr. Pataki Mihály*, aki hosszú ideje eredményesen irányítja a tagozatot. E szövetség önálló szervezatként s egyúttal a PSZ Intézményvezetői Tagozataként fogja szervezni működését, és feladatot vállal a magyarországi és uniós szintű ágazati érdekegyeztetésben. Ezért is várjuk a további jelentkezőket a szövetségbe.

Lapunk előző számában hírt adtunk arról is, hogy uniós szinten is létrejött ilyen jellegű szervezet, az Oktatásügyi Munkaadók Európai Szövetsége – The European Federation of Education Employers (EFEE), amely részt vesz az uniós szintű szociális párbeszédben.

Az EFEE 2009. februári ülésén Brüsszelben megválasztotta az európai szövetség elnökének a dán *Nanna Abildstom*ot. Főtitkár lett *Charles Nolda* Nagy-Britanniából. Megválasztották a hattagú végrehajtó bizottságot is, amelynek magyarországi képviselője *dr. Pataki Mihály* lett.

KI KICSODA A PSZ ELNÖKSÉGÉBEN?

Szakszervezetünk XVIII. kongresszusán a PSZ tizenegy tagú elnökségének csaknem kétharmada kicserélődött. Négy kolléga már az előző ciklusban is az elnökség tagja volt, őket már bemutatottuk. Mostani sorozatunkban, a Pedagógusok Lapja által nyújtott lehetőségeket kihasználva, az elnökség új tagjainak tesszük fel kérdéseinket. Alfabetikus sorrend szerint (az elnököt és az alelnököket a sorozat végére hagytuk) lapunk e havi számában Szabó Gábornét (sz. Kovács Évát), a PSZ Komárom-Esztergom megyei Területi Szövetségének titkárát szólaltatjuk meg. 1954. április 17-én született Tatán, 1975 óta tagja szakszervezetünknek, 1995 óta PSZ-tisztségviselő a munkahelyén, majd 1997-től Tatabánya városi titkáraként, 2002-től pedig megyei titkárként tevékenykedik. Pedagógus diplomáját 1975-ben az Esztergomi Tanítóképző Főiskolán szerezte, később az Egri Tanárképző Főiskolán kapott diplomát. A közoktatási vezetői oklevelét 1999-ben szerezte. Oktató-nevelő munkáját a tatabányai Dózsa György Általános Iskolában végezte.

– **A szülői ház, az iskola többnyire meghatározzák pályánkat, életünket. Milyen útravalót kapott szüleitől, iskolától, tanáraitól, milyen élmények, milyen hatások játszottak szerepet abban, hogy az oktató-nevelő munkát tekinti hivatásának, sőt, a pedagógusok, az oktatás érdekeiért következetesen kiálló szakszervezeti vezető lett?**

– Úgynevezett első generációs értelmiségi vagyok. Szüleim 7 illetve 8 gyermekes családból származtak, akkoriban nem volt lehetőségük a továbbtanulásra. De az öcsémmel együtt mindig azt hallottuk tőlük, hogy mi csak tanuljunk, nekünk legyen jobb, mint nekik.

Tatán jártam zenei általános iskolába, s ez egész további életemre kihatással volt. *Almási Ottokárné* tanító nénim hatására már alsós koromban elhatároztam, hogy én is tanító leszek. *Baranyi József*, „Bócsi” bácsi 8 éven át tanította az éneket, irányította az énekkart. A próbák, a szereplések, az ezekkel járó utazások rengeteg élményt nyújtottak, s mellette a közösségi élet, az egymásra figyelés, a másikhoz való alkalmazkodás, a pontosság elsajátítására is remek terepül szolgáltak. S ami nagyon fontos; megtanultuk, hogy csak akkor tudunk jó eredményt elérni, ha közösségünk minden tagja a tőle telhető legjobbat nyújtja a közös célokért.

Ilyen alapokkal azt hiszem nem csoda, hogy a tanítóképző elvégzése után a tatabányai Dózsa György Általános Iskolában (ahol 30 évig tanítottam) azonnal alsós énekkart szerveztem. S már az első évben beléptem a szakszervezetbe is. Kislányom születése után, amíg gyeseen voltam, elvégeztem Egerben az ének szakot, s már felső tagozatban folytattam munkámat. Hét éven keresztül diákönkormányzatot támogató tanárként megtapasztaltam, hogy azok a tanulók, akik a tanulásban nem jeleskedtek, milyen szívesen végeztek más jellegű tevékenységet.

A szám mindig elég nagy volt, a véleményemet sem rejtettem véka alá, a konfliktusok kezelésében sem voltam eredménytelen, talán ezért figyeltek fel rám a kollégák, ezért találtak alkalmasnak szakszervezeti tisztség betöltésére. 1997-ben választottak városi titkárrá, 2002 vége óta ezzel párhuzamosan a megyei titkár tisztségét is betöltöm. Egy-két évig próbálkoztam azzal, hogy mellette tanítok is, de beláttam, hogy a kettőt együtt nem tudom maximálisan megoldani. Pedig a tanítás és a szakszervezet is teljes embert kíván, „félfenékekkel” egyik sem volt olyan hatékony, amilyennek szerettem volna. Ezért fájó szívvel lemondtam az iskolai munkáról, s főállásban látom el két szakszervezeti tisztségemet.

– **Tapasztalt pedagógusként, szakszervezeti vezetőként hogyan látja a hazai közoktatás helyzetét, az oktató-nevelő munka eredményességét, problémáit? Milyen körülmények segítik, illetve hátráltatják az eredményes pedagógusi tevékenységét?**

– A kettős finanszírozás óriási különbségeket teremt az intézmények között. Ráadásul lehetőséget nyújt arra, hogy a kormány és az önkormányzat egymásra mutogasson. S közben az oktatás két szék között a pad alá esik. Egyre csökken a színvonal a közoktatásban és a felsőoktatásban egyaránt. A fejkvóta megszerzése a fontos, nem a tudás, az alkalmasság. Feleslegesen képezzük a diplomás „porszívógynököket”. A tanulók motiváltsága fordítottan arányos az agresszivitásukkal. A szülők egyre kevésbé együttműködőek, miköz-

ben egyre többet várnának az iskolától. A pedagógusok pedig elvesznek az adminisztrációban, a dokumentumok gyártásában és újrainrásában. Sokszor szinte tehetetlennek érzik magukat egy-egy konfliktus kezelése közben. Különösen fájjalom, hogy a tanulók túlterheltségére való hivatkozásnak először a készségi tárgyak estek áldozatul, éppen azok az órák, ahol a gyengébb tanulók is sikerélményt szerezhetek volna. Szerintem egyetlen tantárgyat sem lehet eredményesen heti egy órában tanítani, jártasságokat, készségeket kialakítani és fejleszteni.

Nem győzzük követni az állandó törvényi változásokat s az ezeket követő újabb feladatokat. A racionalizálások minden évben feszültséget okoznak, az álláshelyek folyamatos csökkentése létbizonytalanságot teremt. Az intézményfenntartó önkormányzatok elsődleges célja, hogy minél kevesebb forrást kelljen áldozniuk az oktatásra, a szakmai szempontok nem számítanak.

– **Melyek szakszervezeti munkájának a legfontosabb helyi, területi és országos tapasztalatai, tanulságai? Hogyan itéli meg az érdekvédelem jelenlegi lehetőségeit, jövőjét? Milyen módon, milyen irányban fejlesztené tovább a PSZ tevékenységét?**

– Hiszek benne, hogy a szakszervezetre szükség van. Ha nem volnék erről mélyesen meggyőződve, nem csinálnám ezt a munkát. Kell a kitartás, mert sokat dolgozunk, az eredmény viszont nem mindig olyan, mint amit szeretnénk elérni. Edzettnek kell lenni, hiszen egyes tárgyalópartnerek „a demokrácia jegyében” legszívesebben lemosnának bennünket. Úgy vagyok ezzel, hogy minél többet „bántanak”, annál keményebb, felkészültebb igyekszem lenni a következő alkalommal. Tehát nem szabad feladni! Sajnos, a területi érdekegyeztetések sok esetben nem elég hatékonyak. Meghallgatják a véleményünket, érveinket, aztán kipipálják, hogy eleget tettek a törvény előírásának. Ezt tapasztaltam a napokban is, amikor tömeges intézményösszevonásra került sor.

Sajnálom, hogy nagyon sokan nem érzik szükségét a szakszervezeti tagságnak, nem értik, hogy csak közösen, minél többen összefogva, egymásért kiállva tudunk eredményes munkát végezni (persze, amíg az általunk kiharcoltak mindenkire vonatkoznak, nem is lesz több tagunk). A „fogjuk meg és vigyék meg”-hozzáállás az érdekvédelmi munka koporsója. S az sem vezet jóra, ha – miként életünk más területein – sorainkban is felüti fejét a széthúzás, a többségi vélemény állandó kétségbevonása, az intoleráns viselkedés egymással szemben. Csak akkor lesz „jövünk”, ha egységesek tudunk maradni, nem hagyjuk magunkat szétzilálni, megosztani.

– **A munkahelyi és otthoni teendők a családfő számára gyakorta nehezen összeegyeztethető feladatokat adnak. Az időhiány sokszor rohanásra kényszeríti az embert. Hogyan tudja összeegyeztetni, harmonikusá tenni mindezt?**

– A por megvár, a határidős munka nem. Ezzel már rangsoroltam is az otthoni és a munkahelyi feladatokat. Erre jó a kötetlen munkaidő, hogy ha kell, akár éjjel vagy hajnalban is dolgozhat az ember, nem méríckélve a 40 órát. Szerencsére emiatt a családommal soha nem volt konfliktusom (bár nem szeretik az este 8 után megcsörrenő telefon hangját). Férjem megérti, hogy a munkám ezzel jár, sőt, segít is, amiben tud. Lassan megkapja tőlem a tiszteletbeli PSZ-tag címet.

Csak a tájékozott ember tud élni jogaival, csak a felkészült szakszervezeti vezetőnek van esélye az érdekérvényesítésre, kollégái meggyőzésére!

Rendszeresen olvasd a PEDAGÓGUSOK LAPJÁT; folyamatosan figyeld a www.pedagogusok.hu honlapot!

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

PSZ-üdülő, Balatonboglár (8630 Balatonboglár, Fiumei u. 16.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: május 1. – szeptember 30. (főszezon: június 1. – augusztus 31.).

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, teakonyha, hűtő, a közeli étteremben kedvezményes előfizetés.

Az igénybevétel költségei: elő- és utószezonban 2 000 Ft/fő/nap; főszezonban PSZ-tagoknak 3 500 Ft/fő/nap + idegenforgalmi adó 300 Ft/fő/nap (csak szállás). Üdülési csekket elfogadnak.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 2008. május 15-ig, PSZ Országos Iroda (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. T/F: 342-7766, e-mail: psz@pedagogusok.hu) Jelentkezési lap letölthető a www.pedagogusok.hu honlapról. Az igénylés (mely postán, faxon és e-mailen is küldhető) megérkezése után csekket küldünk. A befizetésről szóló csekk megérkezése után küldjük a visszaigazolást az üdülés igénybevételére. Az üdülő elérhetősége: tel.: 06 (85) 351-852; Mányok János üdülővezető: 06 (30) 389-1230.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 10 db 3 ágyas, 6 db 4 ágyas szoba.

Az üdülő felszereltsége, komfortkozata: összkomfortos, valamennyi egységhez önálló fürdőszoba és tv-készülék.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: az üdülő közvetlenül a Balaton partján fekszik, saját strandja van, közel a hajóállomáshoz, a vasútállomáshoz. BB centrum a bor- és pezsgőkedvelők számára.

PSZ-üdülő, Balatonföldvár (HOTEL Família Kiss, 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: egész évben pihenésre és konferenciák rendezésére is alkalmas. Főszezonai turnusok: 2009. június 1. – augusztus 31. Tanácskozáások, konferenciák egész évben szervezhetők. Üdülési csekket elfogadnak.

Étkezési lehetőségek: félpanziós ellátás (svédasztalos reggeli és vacsora)

Az igénybevétel költségei:

a Pedagógusok Szakszervezetének tagjai részére				
	01. 01. – 04. 04.	04. 04. – 04. 18.	05. 23. – 06. 06.	07. 04. – 08. 22.
	04. 18. – 05. 23.	06. 06. – 06. 20.	06. 20. – 07. 04.	12. 20. – 01. 01.
	09. 26. – 12. 20.	09. 05. – 09. 26.	08. 22. – 09. 05.	
3 ágyas szoba	2 510 Ft	3 590 Ft	4 220 Ft	4 840 Ft
2 ágyas szoba	2 870 Ft	5 380 Ft	6 280 Ft	7 170 Ft
4 ágyas szoba	2 690 Ft	4 130 Ft	5 110 Ft	6 100 Ft
nem PSZ-tag pedagógusok részére				
3 ágyas szoba	3 140 Ft	4 480 Ft	5 270 Ft	6 050 Ft
2 ágyas szoba	3 590 Ft	6 720 Ft	7 840 Ft	8 960 Ft
4 ágyas szoba	3 360 Ft	5 160 Ft	6 390 Ft	7 620 Ft
+ kötelező félpanzió 2 000 Ft/fő				
Pótágy 30%-os kedvezménnyel felnőtteknek is.				

Gyermekkedvezmények szállásra: csak pótágyon vagy 4 ágyas szobában, 1 felnőtt után egy gyermeknek jár 0-8 éves korig 100% kedvezmény; 9-14 éves korig 50%; 15 éves kortól 30%.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40. Tel.: 06 (84) 322-322; fax: 84/ 323-190; e-mail: piknik@piknik.hu. Levelezési cím: Piknik Kft. 8600 Siófok, Honvéd u. 73. A PSZ-tagkártya száma szükséges!

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 2-4 ágyas szobák, összesen 130 férőhely.

Az üdülő felszereltsége, komfortkozata: háromcsillagos szálloda minőség, valamennyi egységhez fürdőszoba és tv-készülék, lifi.

Szolgáltatások: parkolás a zárt udvarban, játszótér, napágyak napernyőkkel, asztalitenisz, ütő-, labda-, valamint kerékpárbérlési lehetőség.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: az üdülőhotel közvetlenül a balatonföldvári Keleti Strand mellett fekszik, közel a Kőröshegyi pincékhez, a ménestelephez, a szántódi révhez. Elő- és utószezonban diákcsoportokat is fogadnak.

PSZ-üdülő, Bükkszék (3335 Bükkszék, Vörösmarty u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: egész évben.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, a közeli étteremben kedvezményes előfizetés.

Az igénybevétel költségei: elő- és utószezonban 2 000 Ft/fő/nap; főszezonban PSZ-tagoknak 3 000 Ft/fő/nap + idegenforgalmi adó 300 Ft/fő/nap (csak szállás). Üdülési csekket elfogadnak.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 2009. május 15-ig, PSZ Országos Iroda (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. T/F: 342-7766, e-mail: psz@pedagogusok.hu)

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 5 db 4 fős apartman.

Az üdülő felszereltsége, komfortkozata: önálló, jól felszerelt apartmanok, fürdőszoba és tv-készülék.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: közeli gyógyfürdő, turisztikai lehetőségek.

Pedagógusüdülő és kemping, Szarvas (5540 Szarvas, Erzsébetliget)

Az üdülő igénybevételének időszaka: május 1-jétől szept 30-ig; főszezon: június 30-tól augusztus 24-ig.

Étkezési lehetőségek: önellátás, közös konyha és szabadtéri főzési lehetőség, bogrács, grill, nyárs.

Az igénybevétel költségei: turnusjegyek 43 200 Ft, 4 fő/6 éj. Szabadon igénybe vehető szolgáltatás: felnőtteknek 3 060 Ft+ifa (300 Ft)/fő/éj; gyermekeknek 14 éves korig 1 800 Ft/fő/éj; sátor és lakókocsi: 1 800 Ft+ifa/fő/éj. Gépkocsi, buszok zárt parkolóban, a parkolásuk ingyenes. Ifát nem fizetnek a tanulók, a gyermekek és a 70 évet betöltött nyugdíjasok.

A jelentkezés módja, lehetőségei: Dankó Ervin üdülővezetőnél. T.: 30/302-1608.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 13 db négy személyes, komfortos faház, kempingezési lehetőség hozott sátorban.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: a Holt-Körös partján elhelyezkedő faházak üdülőtelep kellemes lehetőséget biztosít a fürdőzésre, csónakázásra, horgászatra, túrázásra.

Pomorje

(a Fekete-tenger partján, Burgasztól kb. 20 km-re)

Az üdülő igénybevételének időszaka: bármely időszakban, nincs kötött turnus.

Étkezési lehetőségek: svédasztalos reggeli, ebédelőfizetés, amelynek ára 3 euró (nem kötelező).

Az igénybevétel költségei PSZ-tagoknak: VII. 1-jétől VIII. 24-ig: 25 euró/éjszaka, VI. 1-jétől 25-ig és VIII. 25-től: 22 euró/éjszaka, amely magában foglalja a svédasztalos reggelit. Gyermekkedvezmény: 12 év alatt 50%-a. Fizetés: euróban a helyszínen.

Utazás egyéni szervezésben. Gyakori és olcsó repülőjegyek kaphatók. Burgaszig repülővel lehet utazni, onnan busz viszi a szállodába a vendégeket. (Budapestől Pomorje kb. 1200 km.) Lehetőleg délelőtt folyamán kell érkezni. Orosz, német, angol nyelv használata hasznos.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 2009. május 30-ig, PSZ Országos Iroda, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. T/F: 342-7766, e-mail: psz@pedagogusok.hu. A jelentkezési lap letölthető a www.pedagogusok.hu honlapról. Az igénylés 1 hónappal az indulás előtt előtt postán, faxon és e-mailen küldhető a PSZ Országos Irodájához.

A vendégek elhelyezése: 2-3 fős szobákban.

Az üdülő felszereltsége, komfortkozata: háromcsillagos szálloda, amely a Fekete-tenger egy kis szigetén fekszik.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: uszoda, wellness, sárpakolás, ásványvízforrás.

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

PSZ-üdülő, Hévíz (8380 Hévíz, Jókai u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: minden év március elejétől a következő év január elejéig.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagok és családtagjaik számára: 2 300 Ft/fő/éjszaka; manzárd: 1 800 Ft/fő/éjszaka. Idegenforgalmi adó: 380 Ft/fő/éjszaka, mely a helyszínen fizetendő. Nem PSZ-tag, SZEF-tagok részére: 2 700 Ft/fő/éjszaka, manzárd: 2 000 Ft/fő/éjszaka. Idegenforgalmi adó: 380 Ft/fő/éjszaka, mentes az adó alól: 18 éven aluli gyermek, 70 év feletti beutalt. Üdülési csekket is elfogadnak.

A jelentkezés módja, lehetőségei: a PSZ Veszprém megyei szervezete, 8200 Veszprém, Budapest út 8. Tel. és fax: 06/88/327-978, e-mail: pedszakszvp@invitel.hu

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 7 db 2 ágyas szoba, 2 db 2 ágyas manzárdszoba, 1 db 3 ágyas manzárdszoba.

Az üdülő felszereltsége, komfortfokozata: a szobákban hidegmelegvízes mosdók vannak, fürdőszobák és WC-k szintenként (2-2) a folyosókról nyílnak, edényekkel felszerelt konyha főzési lehetőséggel, mikrohullámú sütők, hűtőszekrények és televíziók állnak a beutaltak rendelkezésére.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: a hévízi gyógyfürdő szolgáltatásainak igénybevétele, kirándulás Egregybe, a hangulatos vendégfogadókkal tarkított szőlőhegyre, Keszthelyre és környékére.

PSZ-üdülő, Balatonalmádi

(Viktória Üdülő Egyesület, 8220 Balatonalmádi, Mikszáth K. u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: elő- és utószezon: május 1. – július 5., augusztus 19. – szeptember 30., főszezon: július 6-tól augusztus 18-ig.

Étkezési lehetőségek: számtalan vendéglátóegység, köztük olcsó önkiszolgáló étterem.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak 2 300 Ft/fő/éjszaka + heti 3 100 Ft/turnus egyesületi támogatás. Nem PSZ-tagoknak 2 300 Ft/fő/éjszaka + heti 7 100 Ft/turnus egyesületi támogatás. Gyerek ár: 3 éves korig ingyenes, e fölött 1 400 Ft/fő/éj. Nyugdíjas ár: 1 800 Ft/fő/éj. 10 éjszaka után 1 gratís éjszaka! Üdülőhelyi adó: 380 Ft/fő/éj.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 9021 Győr, Szt. István u. 5. Tel.: 06-96/419-322; 0670/375-6305; www.viktoriaudulo.hu; e-mail: viktoriaudulo@t-online.hu.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 9 szoba, 1 apartman, az összeférőhely: 45 fő.

Az üdülő felszereltsége, komfortfokozata: 7 szoba önálló fürdőszobával rendelkezik, 2 szobának 1 közös fürdője van.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: fizetős strand, gazdag nyári programok, sportolási lehetőség a környéken: uszoda, teniszpályák, bobbálya, kirándulási lehetőség.

PSZ-üdülő, Csopak

(8229 Csopak, Fürdő u. 27-29. és Hársfa u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: elő- és utószezon: június 5. – július 2. augusztus 21. – szeptember 10. Főszezon: július 3. – augusztus 20.

Étkezési lehetőségek: a strand közelében elfogadható áron étkezési lehetőség.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak elő- és utószezonban 11 800 Ft/fő/hét, főszezonban 15 300 Ft/fő/hét, nyugdíjasoknak (csak elő- és utószezonban) 8 200 Ft/fő/hét. Üdülőhelyi díj: 360 Ft/fő/éjszaka. Az árak az étkezést nem tartalmazzák.

A vendégek elhelyezése: 2-3-4-5 ágyas szobákban.

Az üdülő felszereltsége, komfortfokozata: minden szobában fürdőszoba, tv, közös társalgó, asztalitenisz, játszóvár, homokozó.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: strandolás, hajókirándulás, helyi túrák, finom borok.

A jelentkezés módja, lehetőségei: a PSZ Győr-Moson-Sopron megyei szervezete, 9022 Győr, Szent István út 49. Tel./fax: 96/320-545; internet: www.pszgyormegye.atw.hu; e-mail: szef_gyor@vodafone.hu.

PSZ-üdülő, Fonyódliget (8640 Fonyódliget, Köztársaság u. 7.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezonban július 4-től augusztus 22-ig 7 éjszakai tusosokkal, elő- és utószezonban igény szerint. Elő- és utószezonban szívesen látunk nyugdíjasokat és tanulócsoportokat is.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak elő- és utószezonban 1 100 Ft/fő/éj, gyerek 4-14 éves korig 800 Ft/fő/éj; főszezonban felnőtteknek 1 500 Ft/fő/éj, gyerek 1 200 Ft/fő/éj. A beutalójegyek ára nem tartalmazza az üdülőhelyi díjat, amelyet a gondnoknál helyben kell rendezni. 18 és 70 év között 300 Ft/fő/éj.

A jelentkezés módja, lehetőségei: előzetes telefonos egyeztetés után írásban vagy e-mailben, PSZ Somogy Megyei Intézőbizottsága, 7400 Kaposvár, Szent Imre u. 14. Tel./fax/üzenetrögzítő: 82/424-688; mobil: 30/227-1726. E-mail: salima3@freemail.hu.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 2 és 4 ágyas szobák, szintenként fürdőszoba, nappali.

Az üdülő felszereltsége, komfortfokozata: kisebb főzésre és melegítésre kiválóan alkalmas, jól felszerelt konyha, parkolás zárt udvarban, az udvaron szalonasütő, grillzésre alkalmas felszerelés, gyermekeknek hinta.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: az üdülő a Balatontól 5 perce található, a strand ingyenes.

PSZ-üdülő, Fonyód-Bélatelep

(8640 Bélatelep, Wekerle u. 34.)

Az üdülőben turnusonként három 4 és kettő 2+1 ágyas szoba áll rendelkezésre.

Szolgáltatások: hideg-melegvízes tusoló, mosdó, teljes ágynemű-felszerelés, főzési lehetőség (jól felszerelt konyhában), élelmentárolási lehetőség (öt hűtőszekrényben), társalgó (étkező), tv, sportoláshoz szabadtéri asztalitenisz, kulturált fürdési lehetőséget nyújt a bélatelepi szabadstrand (5 percre van az üdültől), gépkocsiparkolás az üdülő területén.

Jó lehetőséget biztosít a napi élelem beszerzésére az üdülő melletti ABC. Számtalan lehetőség van a szabadidő hasznos eltöltésére, rövidebb-hosszabb kirándulások szervezésére.

A 9 napos turnusok időpontjai: előszezon június 8-tól június 16-ig; főszezon június 17-től augusztus 27-ig.

A beutalók ára: előszezonban 4 ágyas szoba 27 000 Ft/turnus; 2+1 ágyas szoba 21 000 Ft/turnus; főszezonban 4 ágyas szoba 35 000 Ft/turnus, 2+1 ágyas szoba 28 000 Ft/turnus.

Az üdülőben minden beutalt önellátó. Helyben több lehetőség van étkezés befizetésére, ennek intézéséhez a gondnok segítséget nyújt.

A beutalók ára nem tartalmazza az üdülőhelyi díjat, amelynek összege 300 Ft/éjszaka.

Beutalót telefonon lehet igényelni a PSZ Baranya Megyei Irodájánál, 7622 Pécs, Mórincz Zs. tér 5. Telefon/fax: 72/232-022.

A PSZ pécsi szervezetének ajánlata szakszervezeti tagoknak

Balatonfenyves

- Elemér-villa (Pozsonyi u. 5.) – 1 db 5 ágyas szoba + 1 db 4 ágyas szoba, közös konyha és mellékhelyiségek;
- IV. és VI. Társasüdülő (Bethlen G. u. 96-100.) – 4 ágyas szoba, fürdőszoba, konyha;
- – 5 ágyas (két szobás) lakás, fürdőszoba, konyha.

Igénybe vehető: június 1. és szeptember 20. között 10 napos turnusokban (esetleg 5 napos időszakokra is).

Üdülési díj: 3-16 éves kor között 1 200 Ft/fő/nap, 16 év fölött 2 200 Ft/fő/nap + 250 Ft/fő/éj idegenforgalmi adó.

Dombóvár – Gunaras

- Társasüdülő (Tó u. 11. fszt.) – 4 ágyas szoba, fürdőszoba, konyha.

Igénybe vehető: április 15-től októberig.

Üdülési díj: 3-16 éves kor között 1 200 Ft/fő/nap, 16 év fölött 2 200 Ft/fő/nap + 300 Ft/fő/éj idegenforgalmi adó.

Jelentkezés: PSZ Pécsi Területi Szervezete, 7633 Pécs, Bánki Donát u. 2. Tel./fax: 72/252-257; e-mail: pecsipedszaksz@freemail.hu.

LYONESS – a pedagógus szemével

Kisvárosi tanítónő vagyok, iskolám pedagógus szakszervezetének titkára. A múlt év végén ismerkedtem meg a LYONESS vásárlói közösséggel, a PSZ-en keresztül. Rögtön megláttam benne a kínáló lehetőségeket. Megbízhatóságához nem fért kétség, mivel a PSZÁF vizsgálatai mindent rendben találtak, és garanciát jelentenek a termékpartnerek, akik szintén nevüket adták hozzá. A LYONESS-ben vannak vásárlók, kereskedők, szolgáltatók. Mindenki, mint én is, aki a rendszer egy tagja, közvetítő szerepet tölt be közöttük.

Kezdetben felmerült bennem, hogy vajon kiket kereshetek meg, milyen lesz a fogadtatás.

Örömmel számolhatok be róla, hogy iskolám vezetése, a kereskedők, szolgáltatók, magánemberek is pozitívan álltak hozzá. Felismerték, hogy az elköltött pénzük jelentős részét visszakaphatják, ami a mai gazdasági helyzetben bizony nem hagyható figyelmen kívül. Az így visszakapott pénz újra hasznos célokra fordíthatják.

Valóban működik, hogy minél többet költünk, annál többet kapunk vissza, így többet vásárolhatunk, amiből újra visszatérítés fog származni. Tehát tágabba tudjuk nyitni a pénztárcánkat.

Nagyon hasznos ez az alapítványok számára is, mert saját visszatérítéseiken kívül, ha tagjaiknak, ismerőseiknek, akár külföldi kapcsolataiknak is továbbajánlják, az ő költségeikből is részesülni fognak.

Beszélgetőpartnereim általában először azt kérdezik, hogy hol van elfogadóhely.

A válaszom az, hogy az országban már 2 900 helyen, de a kártyánk már külföldön is használható. Az pedig, hogy a mi településünkön kik és hány helyen lesznek a partnereink, rajtunk áll vagy bukik. Az autószerelő, a kereskedő, a fodrász, a kozmetikus, a benzinkutas, az étterem tulajdonosa, ők mindannyian egy-egy lehetőséget jelentenek, akiket megkereshetünk, akiknek elmondhatjuk, hogy a termékpartnerek által felajánlott árérékért cserébe kapnak egy állandó és folyamatosan megújuló törzsvásárlói közösséget és ingyenes reklámfelületet. Mi pedig részesülünk mindazoknak a forgalmából, akiknek ezt ajánlottuk.

Munka ez? Én inkább kikapcsolódásnak érzem, amikor régi és új ismerősökkel, barátokkal beszélgetek, nekik ajánlok egy jó lehetőséget, amikor ingyenesen regisztrálva otthonról részesei lehetnek a világ kereskedelmének.

Hogyan is tudom lemérni, hogy sikeres-e ez a tevékenység? Onnan, hogy már megérkeztek az első jutalékok, visszatérítések. Ezzel segítjük a nyugdíjas pedagógusok Gárdonyi Géza Alapítványát, a Pedagógusok Szakszervezetét, országos, megyei és helyi szinten is, városunkat, iskolánkat, az itt élő embereket és saját magunkat is.

Bátran buzdítok minden kollégát arra, hogy csatlakozzanak ehhez a rendszerhez, ajánlják ismerőseiknek, amivel tovább építjük és számunkra is sikeressé tesszük a LYONESS-t.

További információkért forduljanak hozzám, szívesen megosztom tapasztalataimat az érdeklődőkkel.

Sok sikert kívánok Mindenkinék!

Elérhetőségem: Szűcsné Szakács Ildikó, tel.: 70/395-0392; e-mail: jolan63@freemail.hu

PSZ-üdülo, Zamárdi (8621 Zamárdi, Petőfi S. u. 14.)

Az üdülo igénybevételenek időszaka: június 27-től augusztus 28-ig (9 turnus, szombat reggeltől péntek délig, 6 éjszaka).

Üdülesi díj: PSZ-tagoknak 17 000 Ft/fő/turnus, gyermekeknek 15 000 Ft/fő/turnus, a 3 év alatti gyermekeknek 6 000 Ft/fő/turnus. Nem szakszervezeti tagoknak 20 000 Ft/fő/turnus, gyermekeknek 16 000 Ft/fő/turnus, 3

év alatti gyermekeknek 6 000 Ft/fő/turnus. Üdülohelyi díj napi 350 Ft/fő.

Az üdülo befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 11 db 2-3-4 ill. 5 ágyas szoba, összesen 40 férőhely.

Az üdülo felszereltsége, komfortfokozata: melegítőkonyha hűtővel, fagyasztóval, nagy kert, asztalitenisz, grillsütő.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: a Balaton-part 500 m-re, 3 km hosszú szabadstrand, tájház, bortúra, kilátó, horgászás.

A jelentkezés módja, lehetőségei: Kulcsár Sándor 2800 Tatabánya, Bajcsy-Zs. u. 42. Tel.: 34/339-788, 30/313-6693.

Cserekapcsolat francia kollégákkal

Az alábbi hirdetéssel francia testvérszervezetünk, a SNES cserekapcsolatok kialakítását kívánja szolgálni pedagógusok, szakszervezeti tagok, diákok között. Ezáltal lehetőség nyílik akár csereüdülo megszervezésére is.

Francia ajkú tanárok (11-18 éves diákokat oktatók) Franciaországból, az Antillákról, a Réunion-szigetektől, Polinéziából kapcsolatba szeretnének lépni más országok tanáraival személyi, szakmai, iskolai levelezés érdekében, diákcseré, osztályok közötti együttműködés kialakítására, csereüdülo megszervezésére, lakáscserére a szabadság idején.

Cím: SNES Échanges - Roger Charles Le Breton Syndicat National des Enseignants de Second degré (SNES)

46 avenue d'Ivry - 75647 PARIS CEDEX 13 Fax: 00 33 1 40 63 29 68 E-mail: internat@snes.edu

Fontos: a családi állapot, az életkor, a szaktantárgy megnevezése, az, hogy a jelentkező milyen nyelven beszél, milyenek az igényei, mi a hobbi, és lehetőség szerint írja le annak a vidéknek a jellegzetességeit is, ahol ő maga lakik és/vagy dolgozik stb...

Házimanók kézikönyve 1.

A képzelőerő szülte a „Házimanók kézikönyve 1.” kötetét, amely 48 eredeti ötletet (játékot, ajándékot, dekorációt) ad az olvasónak. Megvalósításukat segítik a nagy, színes fotók, a hasznos tanácsok, a szerző ráhangoló élményei, emlékei – és csupán a hulladékot kell hozzá gyűjteni (PET-palack, karton, textil stb.). *Sikerélmény 7-77 éves korig!*

Keresse a Lira és a Libri boltjaiban! További információk: P. Fábrián Anikó, tel.: 30/395-5150; e-mail: dekor.fabian@t-online.hu

HAZAI MOZAIK

Vállalkozó pedagógusok Miskolcon

Több mint 20 évig tanárként, majd 5 évig művelődési ház igazgatójaként dolgozott *Sebő Géza* a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Emődön, ezután elveszítette a munkáját. Keresett ő állást, de maga is bevallja: béréért az igazgatók két pályakezdőt is tudnának alkalmazni. Segítség volt azonban számára, hogy részt vehetett azon a pályázatíró projektmenedzsereket képező tanfolyamon, amelyet a Pedagógusok Szakszervezete miskolci alapszervezete koordinált. Ez teremtette meg a lehetőségét annak, hogy a sikeres vizsga után pályázhasson másfél millió forint vissza nem térítendő kölcsönre és fél évig a minimálbér összegére.

– A pénzből irodatechnikai eszközöket vásároltam, a lakásunkban egy szobát irodának rendeztem be. Szerencsésnek érezhetem magam, mert ahogy befejeztem a vásárlást, másnap már volt megrendelésem. Ezt persze köszönhetem annak is, hogy Emődön tanárként és önkormányzati képviselőként is ismernek az emberek. Ez pedig a vállalkozás beindításakor nagyon sokat segít. Igaz, a zsebembe még nem került egy fillér sem, mert csak a beadott pályázatok elbírálása után kapom meg a sikerdíjat vagy az óradíjat, de bízom benne, hogy hosszú távon meg tudok belőle élni – reménykedik Sebő Géza, majd hozzáteszi:

– A fiatalabb kollégáimnak azt tanácsoltam, maradjanak a pályán addig, amíg tudnak. A vállalkozó élete nagyon nehéz...

Újabb átképzés indul, szintén a PSZ koordinálásával azoknak a pedagógusoknak, akik elveszítik vagy elveszítették állásukat – tudtuk meg *Kovácsné Pogány Lenkétől*, a PSZ Miskolc városi titkáráról. Az „Új pálya”-program segítségével közbeszerzési referenseket képeznének. Azok is jelentkezhetnek, akik 2006. július 1-je óta veszítették el a munkájukat, de azóta sem találták meg a pályájukat – fogalmazott a titkár. – Az elmúlt évek leépítései után az elbocsátott pedagógusok kétharmada nyugdíjba vonulhatott vagy igényelhetette a prémiuméveket, a fiatalabbak közül pedig 50-en vettek részt átképzésen. Vannak közöttük, akik vállalkozók lettek, mások kisebb települések önkormányzatánál tudtak elhelyezkedni vagy külföldre mentek dolgozni, de olyanok is akadnak, akik pedagógusállást találtak maguknak.

– Kapnak majd munkát a közbeszerzési referenssé képzett pedagógusok? – kérdeztük az érdekvédőt, aki úgy látja: a költségvetési szervek átszervezése idején szükség lesz a munkájukra.

*Dudás Ágnes*től, az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Miskolci Kirendeltség és Szolgáltató Központ igazgatójától is azt kérdeztük: milyen esélyük van és lesz a jövőben az átképzett pedagógusoknak? Megtudtuk, hogy a munkaügyi központ is indított tavaly tanfolyamot pályázatíró projektmenedzserek képzésére, melyre pedagógusok is jelentkeztek. Az igazgató úgy fogalmazott: a diplomás szakembereket mindig könnyebb elhelyezni, mint a középfokú végzettségűeket. Egyébként a 16 pályázatíró mindegyike talált munkát. A közbeszerzési referensekre valószínűleg szükségük lesz az önkormányzatoknak, nagyon nehéz azonban megmondani, hogy a közeljövőben kiket keresnek majd a munkaerőpiacon – jegyezte meg.

Iskolaösszevonások Tatabányán

Összevonják az oktatási és kulturális intézményeket Tatabányán. Az ügy előzménye, hogy a városatyák februárban elvi döntést hoztak az összevonásról. A vita alatt többen kifejtették: a lépésre a város nehéz költségvetése és a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám, valamint az így kialakuló kb. 1 300 fős kapacitásfelesleg miatt volt szükség. *Jóna Imre*, az oktatási bizottság elnöke le is mondott posztjáról. Véleménye szerint ugyanis más területekről kellene a forrásokat elvonni, nem az oktatástól. *Iff. dr. Petrásy Miklós* kijelentette, a Védjegyleg határozottan ellenzi az iskolák összevonását.

A március 26-i döntés előtt hosszas szakmai egyeztetés volt. A *Pedagógusok Szakszervezetének Tatabánya városi képviselőlete* nyolcpontos nyilatkozatában az összevonások ellen lépett fel. A PSZ-tagok szerint csak akkor lehet valósan kapacitásfeleslegről beszélni, ha részletes kimutatás készül arról, melyik intézményben milyen a szaktermi ellátottság, hány négyzetméter jut egy tanulóra. Az összevonás nehezíti a szakmai munkát is – vélik. Aggályukat fejezték ki a napközis és tanulószobai csoportok számának csökkentésével kapcsolatban is, hiszen az eredeti előterjesztés 30 százalékos leépítést írt elő. A végleges döntésben azonban már lehetőséget ad a testület arra is, hogy egyedi elbírálás alapján ettől eltérjenek.

A februári közgyűlésen született elvi döntés tartalmazta azt is, hogy az összevonások mellett lenne egy gazdasági ellátó szervezet is, amely az összes újonnan keletkező intézmény könyvelését vinné. Márciusra azonban kiderült: ez hosszabb előkészítést igényel. Ehelyett több (óvodai, általános iskolai, a nemzetiségi ÁMK-kat érintő, két középiskolai, szakképző iskolai, középfokú kollégiumi) ágazati egységet hoztak létre.

A tatabányai intézményösszevonás sajnos nem egyedi eset, ehhez hasonló lépések az ország számos településén történtek.

Hiperaktivitás

Az *Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány* kutatómunkája eredményeképp feltárta, hogy a hiperaktív, figyelemzavarosnak nevezett gyermekeknek adott pszichiatríai szerek számos mellékhatást és függőséget okozhatnak. Ha a gyermek „tanulási probléma” vagy „viselkedési zavar” miatt pszichiatríai szert szed, és állapota semmit sem változott vagy rosszabbodott emiatt, a szülő keresse fel a szervezetet.

Az alapítvány megjelentetett egy ingyenes tájékoztató kiadványt a hiperaktivitással kapcsolatban, melyet szívesen bocsát az érintettek és a hiperaktív gyermekekkel foglalkozó személyek rendelkezésére.

Cím: Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány, 1461 Budapest, Pf.: 182. Tel.: (1) 342-6355. E-mail: info@cchr.hu; web: www.emberijogok.hu.

Animációsfilm-rajzoló OKJ-s képzést indít a Magyar Rajzfilm Kft.

Animációsfilm-rajzoló OKJ-s tanfolyamunkra várjuk a szakma iránt érdeklődőket. A képzés 8 hónapos, heti 2 alkalommal. A jelentkező választhat a délelőtti vagy a délutáni csoport között. Rajzfilmrendezők oktatnak. NYÍLT NAP! A beiratkozás előtt betekinhet a most folyó képzésbe. Tudását hasznosíthatja rajzfilmstúdiókban és számítógépes munkáknál! Felvételizőknek is ajánljuk! Tel.: 06-1/250-1355, 06-1/250-0432. www.magyarrajzfilm.hu.

Angol nyelvi és népitánc nyári tábor a drégelyi várnál!

Időpontok: 2009. júl. 13–18., júl. 20–25., júl. 27.–aug. 1., aug. 3–8., aug. 10–15.

Program: délelőtti foglalkozások (5x45 perc); délután szervezett szabadidős tevékenységek (kirándulások a drégelyi várhoz, séta a Duna-Ipoly Nemzeti Parkban, lovaskocsitúra a Csitári-barlanghoz és -forráshoz, látogatás a nomád táborban, madárles; este karaoke-verseny (angol dalokkal), tábortűz.

Elhelyezés: Drégelypalánkon családias, nyugodt, falusi környezetben, 8/10 fős szobákban.

A tábor díja: 30 000 Ft (testvérek esetében: 27 000 Ft/fő). Az ár tartalmazza a foglalkozások díját és eszközeit, a napi háromszori étkezést, a szállást és a délutáni programok díját. A foglalkozásokat és a felügyeletet tapasztalt, 8 osztályos gimnáziumi tanárok biztosítják.

Bővebb felvilágosítás: <http://dregelyvarsall.atw.hu>; tel.: 06/30-853-9650.

IX. ORSZÁGOS PEDAGÓGUS SPORTNAPOK

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) kispályás labdarúgás (férfi), kosárlabda (női), asztalitenisz (vegyes csapatok) és úszás sportágakban országos pedagógus bajnokságot szervez a tanév végén **EGERBEN**.

Időpont: 2009. június 27-28-án (szombat-vasárnap). *Megnyitó: szombaton 10.30 órakor. Eredményhirdetés: vasárnap 14.00 órakor, illetve a döntőket követően.*

Helyszín: Kossuth Zsuzsa Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, 3300 Eger, Bem tábormok u. 1.

Versenyszámok, csapatlétszámok: női kosárlabda [10 (5+5) fős csapat], kispályás labdarúgás [10 (5+1+4) fős férficsapat], asztalitenisz (2 fős csapatok), úszás, sakk (egyéni), darts (egyéni), keresztrejtvény (3 fős csapatok).

Jelentkezések: A nevezésekhez szükséges nyomtatványokat a PSZ megyei, fővárosi, megyeszékhelyi és országos irodájától lehet igényelni. **A 2009. május 31-ig az országos irodához beérkezett nevezéseket fogadjuk el.** (PSZ Országos Iroda, 1068 Bp., Városligeti fasor 10. Tel./fax: 322-2249, e-mail: psz@pedagogusok.hu.) A beérkezett nevezések számától függ a lebonyolítás módja, melyről levélben tájékoztatjuk a résztvevőket.

A sportnapok helyi főszervezője *Balogh László* (tel.: 06/70/375-6355; e-mail: pszezerkorzet@chello.hu).

Nevezési feltételek: Oktató-nevelő munkában való részvétel. Megyénként, illetve a fővárosból 1-1 csapat nevezhet. Amennyiben egy térségből (megye, megyeszékhely) több csapat jelentkezik, megyei selejtezőn kell eldönteni az országos bajnokságban való részvétel jogát. Nevezni csak érvényes pedagógusigazolvánnyal vagy PSZ-tagkártyával lehet, amelyeket a regisztrációkor ellenőrizzünk. Egy-egy versenyző több sportágban is indulhat. A versenyzők helyszíni regisztrációjára 2009. június 27-én (szombaton) 9.30 órától kerül sor.

A sportnapok szervezését, a rendezésének feltételeit a PSZ Országos Irodája, valamint Eger városi-körzeti szervezete, illetve a Kossuth Zsuzsa Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium biztosítja.

Szállás, étkezés: A *PSZ-tagok számára* (érvényes tagkártyával kell igazolni) a *szállás ingyenes*, a szakszervezeten kívüliek számára pedig önköltséges (1 000 Ft/fő). Étkezés három alkalommal: június 27-én vacsora (500 Ft/fő + áfa); június 28-án reggeli (350 Ft/fő + áfa) és ebéd (800 Ft/fő + áfa). Az étkezés költségeit a versenyzők vagy a nevező PSZ-szervezetek fizetik.

Utazás: saját szervezésben, helyi forrásból finanszírozva.

KÖZOKTATÁSI VEZETŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS PSZ-TAGOKNAK, TISZTSÉGVISELŐKNEK

A *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BMGE) Pedagógiai Tanszéke* a 2009/2010-es tanévben is indít **KÖZOKTATÁSI VEZETŐ** szakirányú továbbképzést. Ez a PSZ és a tanszék megállapodása alapján **érdekvédelmi-szakszervezeti kiegészítő képzéssel** bővült. Ezáltal a hallgatók 4 féléven át egyebek mellett az érdekvédelmi-szakszervezeti ismeretek tantárgyat is tanulják. A jelentkezés határideje: **2009. június 15.** (Jelentkezési lapok a PSZ Országos Irodájától igényelhetők, illetve honlapunkról – www.pedagogusok.hu – letölthetők.)

A felvételi beszélgetés és a beiratkozás ideje: **2009. június 22-23.** Pótbeiratkozás: **augusztus 28.**

A *képzés célja* felkészítést nyújtani:

- a közoktatás különböző szintű vezető munkaköreiben, tisztségeiben dolgozók számára feladatok szakszerű ellátásához (ilyenek: az iskolák, nevelési intézmények igazgatói, igazgatóhelyettesei, szakmai munkaközösség-vezetői, a *PSZ tisztségviselői*, a mentor tanárok, a szaktanácsadók, szakértők, a szakképzés tovább- és átképzési intézményeinek vezető munkatársai). **Intézményvezetőnek 2010-től csak azok pályázhatnak, akik közoktatási vezetői szakirányú végzettséggel rendelkeznek!**
- a pedagógus-szakvizsga letételéhez, azaz hogy a pedagógus-munkakör betöltésére jogosult, felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők a közoktatási törvényben szabályozott szakvizsgát e képzés keretében teljesítsék, s egyúttal eleget tegyenek a pedagógus-munkakörökre előírt hétévenkénti továbbképzés követelményeinek is.

Az érdekvédelmi-szakszervezeti ismeretekkel kiegészített közoktatásvezető-képzésben az vehet részt, aki egyetemen vagy főiskolán szerzett pedagógus-oklevéllel és legalább 3 éves pedagógusi gyakorlattal rendelkezik, s tagja a Pedagógusok Szakszervezetének.

A kétéves (4 szemeszteres) képzést záróvizsga követi. Ennek, valamint a diplomamunka megvédésének alapján a végzetek **közoktatási vezetői szakirányú oklevelet kapnak, amely egyben pedagógus-szakvizsgát is jelent.** *Az érdekvédelmi-szakszervezeti vizsgák letétele esetén ez kiegészül szakszervezeti vezetői oklevéllel.* A kiadott oklevél a végzetek alapidplomájára épül, és azzal azonos szintű (egyetemi vagy főiskolai). *A pedagógus-szakvizsga teljesítésével magasabb fizetési osztályba kell sorolni a pedagógust!*

Egy hallgató költsége félévenként 110 000 Ft, amely fedezhető a pedagógus-szakvizsga és -továbbképzés céljára biztosított normatív támogatásból. (Ebbe beletartozik az oktatás, az adminisztráció, a tananyagcsomag és a bentlakásos hétféltéves tréning valamennyi költsége.)

További információ: *PSZ Országos Iroda* (1068 Bp., Városligeti fasor 10., Tel./fax: 322-8464; Internet: www.pedagogusok.hu).

A MAGYAR NEMZETI ÜDÜLÉSI ALAPÍTVÁNY 2009. ÉVI PÁLYÁZATAI

EZÜST NYÁR

pályázat nyugdíjasok részére

A pályázók köre: pályázhat az a belföldi illetőségű, nyugellátásban részesülő, a benyújtás időpontjában 62. életévét betöltött személy, akinek havi teljes összegű ellátása nem haladja meg a 70 000 Ft-ot, és más jövedelemmel nem rendelkezik.

A rendelkezésre álló támogatási keret: 750 millió Ft.

A pályázat keretében egy adatlapon egy fő pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) 2009. évi havi nyugellátás-megállapítását tartalmazó igazolásának másolata (nem megfelelő sem a havi kifizetést igazoló szelvény, sem a bankszámlakivonat). Gondnokolt személy esetében az erre vonatkozó határozat másolata is csatolandó.

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke: az alapítvány 40 000 Ft értékű, névre szóló üdülési csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése esetén.

ESÉLY A PIHENÉSRE

pályázat fogyatékossgal élők részére

A pályázók köre: pályázhat az a belföldi illetőségű, 18. életévét betöltött fogyatékossgal élő személy, aki:

– fogyatékossgai támogatásban, és/vagy vakok személyi járadékában, és/vagy magasabb összegű családi pótlékban részesül 2009. évben és – havi teljes összegű ellátása és jövedelme együttesen 2009. évben nem haladja meg a nettó 75 000 Ft-ot. A fogyatékossgal élő személyek – esetleges – kiegészítő tevékenységből származó jövedelme, illetve a foglalkoztató intézményben elszámolt nettó havi keresete nem kizáró ok, amennyiben az ellátások és a jövedelmek együttes összege sem haladja meg a nettó 75 000 Ft összegű értékhatárt.

A pályázatra rendelkezésre álló támogatási keret: 150 millió Ft.

A pályázaton egy fő önállóan vagy egy fő + egy kísérő (18. életévét betöltött személy) együttesen pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a pályázat benyújtását megelőző hónapban kapott összes járandóság átvételét igazoló dokumentum (postai szelvény vagy bankszámlakivonat másolata) és (amennyiben van) a foglalkoztató intézmény jövedelemigazolása a havi nettó keresetről. Gondnokolt személy esetében az erre vonatkozó határozat másolata is csatolandó.

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke: a fogyatékossgal élő személyek esetében az alapítvány 40 000 Ft összegű üdülési csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése esetén. A kísérő személy részére az alapítvány 20 000 Ft-os üdülési csekket ad 10 000 Ft önrész megfizetése esetén.

A fogyatékossgal élő kísérő nélkül, azaz önállóan is pályázhat.

SZOLIDARITÁS

pályázat több gyermeket nevelő munkavállalók részére

A pályázók köre: pályázhat az a belföldi illetőségű munkavállaló:

– aki a pályázat beadását megelőző hónapban teljes munkaidős munkaviszonnyal rendelkezett, továbbá

– akinek a pályázat beadását megelőző havi bruttó keresete nem haladta meg a 100 000 Ft-ot és más jövedelemmel nem rendelkezik, valamint

– aki kettő vagy több, a pályázat benyújtásának napjáig 18. életévét be nem töltött gyermeket nevel saját háztartásában.

A pályázatra rendelkezésre álló támogatási keret: 650 millió Ft.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a pályázat benyújtását megelőző hónapban kapott havi bruttó keresetre vonatkozó igazolás (a munkáltató által ellenjegyzett bérjegyzék vagy keresetigazolás).

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke: a kérelmező felnőtt részére az alapítvány 40 000 Ft összegű üdülési csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése esetén.

A kérelmezővel együtt igénylő 18 év alatti gyermek részére az alapítvány személyenként 25 000 Ft összegű üdülési csekket ad 5 000 Ft önrész megfizetése esetén.

Általános pályázati feltételek:

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2009” formanyomtatványon vagy másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a www.udulesicsekk.hu honlapról letölthető, vagy kiadványunkban megtalálható.

A pályázatot a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz postai úton kell eljuttatni.

Cím: 1590 Budapest, Pf. 44.

A pályázat benyújtási határideje: 2009. április 15.

Az elbírálás határideje: a csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén folyamatos.

Az egyénileg beérkezett pályázatok elbírálására a pályázat lezárását követően, 2009. május 15-ig kerül sor.

A támogatás elnyerésére vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléséig állnak fenn.

Egyéb feltételek és rendelkezések:

- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) a támogatást csak névre szóló üdülési csekk formájában biztosítja.
- A 2009. évi pályázatok keretében csak azok a személyek részesülhetnek támogatásban (kivéve a Vakációs program), akik 2008-ban nem nyertek el támogatást az Alapítvány szociális célú üdülési pályázati keretében.
- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.
- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.
- A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén a szervező nem lehet gazdasági társaság vagy egészségügyi és szociális közintézet.
- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrizheti.
- A pályázók az elbírálás határidejét követően a 06 1 248 2150 telefonszámon – adóazonosító jelük bebillentyűzésével – automata útnan értesülhetnek arról: részesültek-e támogatásban, vagy sem.
- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.
- Az üdülési csekk csak a rajta feltüntetett személy jelenlétében használható fel a csekken feltüntetett érvényességi időn belül. Az üdülési csekk átruházását a törvény bünteti.
- Az önrészt a pályázó saját költségén vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként, közcélú adomány formájában fizetheti meg.
- Ugyanazon személy csak egy, az elsőként beérkezett pályázata alapján juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.

Az örökifjú locsoló

Az olasz vígjátékok sztárja, *Terence Hill* olyan nekünk, mint egy régi kedves ismerős. Ki ne emlékezne vakítóan kék szemére, pimasz mosolyára vagy jópofa vicceire? Ezért is hihetetlen, hogy ez az örökifjú fickó immár hetvenéves.

Terence Hill, vagyis *Mario Girotti* Velencében látta meg a napvilágot 1939. március 29-én. Vegyész apja olasz volt, ám az említett kék szemét német édesanyjától örökölte. Mivel gyerekkorában szülei a Drezda melletti Lommatzschba költöztek, a német mellett az „apanyelvét” a családi beszélgetések közben sajátította el.

Az első jelentős lehetőségeket 1959 hozta meg számára. A Karthágó lángokban, a Zseni a vadnyugaton és az Egy nap a parkban sikere után *Burt Lancaster*, *Alain Delon* és *Claudia Cardinale* partnere volt *Luchino Visconti* világhírű filmjében, *A párdubban*, amely *Lampedusa* regénye alapján készült. Az Isten megbocsát, én nem! volt az első közös mozija *Bud Spencerrel* 1967-ben. (Húsvét vasárnap délután vetíti az RTL Klub!) Amikor meglátta hatalmasra nőtt sporttársát, nem hitt a szemének, ám ezután elválaszthatatlan barátok lettek.

Mario azonban amerikai karrierre vágyott, így angolul kezdett tanulni. Nyelvtanára egy gyönyörű szőke lány, *Lori Hill* volt, akivel első látásra egymásba szerettek, és két hónap múlva összeházasodtak. Meglepő módon Marióból ekkor Terence Hill lett, mivel így ötvözte felesége és kedvenc olasz bölcseleje, a XIX. században élt *Terenzio* (angolosan Terence) nevét. Karrierje egyre feljebb ivelt, ő lett az állandóan mosolygó, fürgé, ravasz legény, aki átlagban fél percenként pofon vág valakit.

Ilyen egyszerű locsolókat kívánunk a hölgyeknek!

A hónap névnapja: Ida

Eredete: (germán?). Jelentése: „tevékeny”, „serény”. Névnap: április 13. Változatok: nincsenek.

E név eredetéről vita folyik a nyelvészek között. Az egyik magyarázat szerint egy *Itis* nevű germán harci istennő nevéből ered. Mások a *tevékeny*, *serény* jelentésű germán *id-* szó származékának tartják, s ez a jelentés föltehetően hitelgőbb az Idák számára. A harmadik magyarázat az *Ida-* kezdetű, illetőleg *-ida* végű női nevek rövidülését látja benne, amilyen az *Idaberga* vagy az *Alida*.

Mitológiai tanulmányainkból ismerős lehet a Trója melletti Ida hegység. Itt döntötte el Páris királyfi az aranyalmával a nevezetes szépségversenyt a három istennő: Aphrodité, Héra és Athéné között. Ez vezetett aztán trójai háborúhoz. Nos, az Ida hegység neve (s van egy ilyen nevű hegy Kréta szigetén is) más eredetű: a görög *idé* szó jelentése egyszerűen: *erdőség*.

Az aktív és öntudatos Ida hasznos tevékenységekre és szerepkörökre vágyik lehetőleg úgy, hogy elért eredményei minél tágabb környezetére kihatással legyenek. Kedvére való a nyilvános szereplés, még akkor is, ha elítélően nyilatkoznak róla. Bátran kimondja véleményét, miközben bebiztosítja magát a várható negatív következmények ellen arra az esetre, ha a zavarosban kell halászni. Előrelátó, tisztában van lehetőségeivel és korlátaival, így nem is üti meg a bokáját. Szívesen vállal társadalmi funkciókat; agilis, talpraesett módon intézkedik. Egy darabig fáradhatatlan, ám idővel a túlvállalás miatt megbetegedhet. Érdeklék a jog, a közigazgatás, az államgépezet felépítése és működése, a társadalmi viszonyok, összefonódások. Merész és magabiztos, erős akaratú, makacs, ám fennáll a veszély, hogy egysikvává válik gondolkodásmódjában, vagy elrugaszkodik a valóságtól. Emberi kapcsolatait és családi életét sokszor alárendeli a munkájának, bár igyekszik olyan társra lelni, akivel közösen járhatja útját. Fontossági sorrendjében a szerelem nem áll első helyen, s ha rabul ejti is, hamar kihül benne a láng.

A hónap viccei

Nyuszi – Hogy hívják a radioaktív nyulat? – Paksifüles.

Állati stratégia – Mi a különbség a patkány és a nyúl között? – Mindkettő rágcső, de a nyúlnak jobb a marketingstratégiája.

Csoki – Julika anyukájával bemegy az édességboltba. – Anyu, vegyél nekem olyan csokinyulat! – mutat a kislány a pult mögé. – Milyet szeretnél, fiút vagy lányt? – Fiút, mert azon kicsit több a csokoládé.

Húsvéti köszöntő

A kereszténység húsvétkor ünnepli Jézus Krisztus feltámadását. Ez a legősibb ünnep a kereszténység történetében. A magyar elnevezés onnan származik, hogy a negyven napos nagyböjt után először ezen a napon „vettek húst” magukhoz az emberek. A 325-ös niceai zsinat óta a nyugati egyházban a húsvét egységesen a tavaszi napéjnyenlőséget (március 21.) követő első holdtölte utáni első vasárnap. Ezért erre az ünnepre változó időpontban, március 22. és április 25. között kerül sor. A keleti ortodox egyházak kissé eltérő számítást követnek. Így az ortodox húsvét néha egybeesik a nyugatival, néha azonban egy-négy, esetleg öt héttel követi.

Az idén a húsvétot április 12-13-án, Gyula és Ida napján tartjuk. Ebből az alkalomból természetesen nemcsak az érintett neveket viselő személyeket, hanem lapunk valamennyi olvasóját szeretettel köszöntjük.

Kellemes ünnepeket, finom húsvéti ételeket és italokat, sok piros tojást kívánunk mindenkinek! Reméljük, hogy a hölgyeket húsvét hétfőn sok gáláns locsoló keresi fel, egyszerű illatú parfümökkel. Összeállításunkban ezúttal elsősorban tréfás locsolóversekkel idézzük fel a húsvétot.

HÚSVÉTRA (részlet)

Húsvét, örök legenda, drága zálog,	Virágot áraszt a vérverte árok,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,	Fanyar tavasz, hadd énekeljek én.
Öröm: neked ma ablakom kitárom,	Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!	Nem csókolok csókban, nem dalolt dalokban!

(Juhász Gyula, 1919)

- Zöld erdőben jártam, / két ibolyát láttam, / el akart hervadni, / szabad-e locsolni?
- Egy gondolat bánt engemet: elfelejttem a locsolóversemet.
- Zöld erdőben jártam, / Unicumot láttam. / Ha nem kapok belőle, / nem locsolok jövőre.
- Odakint az utcán / azt mondják a nagyok, / hogy ebben a házban / hervadnak a csajok. / Én is, mint az apám, / szeretem a nőket, / eljöttem hát sorban / meglocsolni őket.
- Ez a kölni nem tesz csodát, / csak körbelengi a szobát. / S akire száll – megsúghatom –, / legszebb hölgy a mai napon.
- Ferrarival érkeztem, / kurva nagyot fékeztem. / Okos vagyok, szép és laza! / Locsoljak vagy húzzak haza?
- Zöld erdőben jártam, / akácfára másztam. / Kiszakadt a bugyogóm, / kilátszik a locsolóm.
- Elöttem van észak, / hátam mögött dél, / balra a nap nyugszik, / jobbra pedig kél-e locsolni?
- Van nekem egy kis locsolóm, / kölni nincsen benne, / ha én azt most elővenném, / nagy röhögés lenne.
- Nem vagyok én liberális, / ezért vagyok ideális. / Szabad-e locsolni?
- Zöld a moha, zöld a fű, / meglocsollak nőnemű.
- Zöld erdőben jártam, / valóságshow-t láttam. / Nem győztem a végét várni, / kezdemt már a végét jámi. / Hazajöttem éten-szomjan, / meglocsollak azon nyomban!
- Zöld erdőben két ibolya. / Hol a tojás? Hol a pia?
- Meglocsollak sms-sel, / nem fogok tökölni. / Neked nem kell haját mosni, / nekem nem kell kölni.
- Árok szélén kutyák vannak... / Meglocsollak. Mi a francnak?
- Nincsen nálam Nina Ricci, / csak szappanos víz, egy kicsi. / Nem foglak áztatni: / el foglak áztatni!
- Négyes metrón jön a mámor, / locsoljon meg Demszky Gábor!
- Végre itt a húsvét hétfő, / itt áll előttem egy szép nő. / Nem kérek se pénzt, se tojást, / hadd kezdjem már a locsolást!
- Kevés kenyér, kevés vaj, / nincsen azért semmi baj. / Hallgatjuk a pártok szavát... / Kisasszony, megöntözhetem magát?
- Köszönteni jöttem az egész családot, / békességes, boldog húsvétot kívánok! / Vidámság e házból soha el ne fogyjon, / serény munkakedvük egyre gyarapodjon.
- Van nálam egy kölnis üveg, / métereret spriccel. / Mivel ilyen rakoncátlan, / lezártam egy sliccel.
- Kedvelem a szebbik nemet, / kölnvizet hoztam Neked. / Meglocsollak mostan vele, / büzlenni fogsz, mint a fene.
- Huncut leány ez a Panni, / nem szeretne elhervadni. / Nem kell féljen, nem is hagyom, / locsolómat előkapom.
- SZDSZ, MDF, MSZP, Fidesz... / Locsolunk, vagy mi lesz?

Magyar szólások, mondások: Fehér karácsony, zöld húsvét. Fekete karácsony, fehér húsvét. A szegény húsvét napján is fekete vasárnapot ül. Szelíd, mint a húsvéti bárány. Alacsony bokor alatt lappang a nyúl. Alszik, mint a húsvéti nyúl (*éber*). Bátor, mint a nyúl az agarak előtt. Bizik benne, mint kutyaiban a nyúl. Bokorral együtt (*söréttel*) lövik a nyulat. Felkötötte a nyulak bockorát (*gyáván elszaladt*). Füfel, mint a nyúl a horhosban. Hosszú, mint a nyúl farka. Kicsi nyúl is elfárasztja a nagy kutyát. Kiugratni a nyulat a bokorból. Mosolyog, mint nyúl a vadalmára. Pislog, mint a rimóci nyúl a kandallóban (*a nyárson*). Szerencsés sörét, melyet a sült nyúlban találni. Válogat, mint tót a nyúlban. *A. A.*

KÖZOKTATÁSUNK A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Óvodás gyermekek, tanulók száma a közoktatásban (1960–2009)

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Spec. szakisk.	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
1960/1961	184 032	1 495 203	136 453	737	139 616	101 420	2 057 461
1970/1971	227 633	1 165 345	236 060	426	168 208	178 957	1 976 629
1980/1981	478 892	1 213 404	166 740	1 119	124 618	208 952	2 193 725
1990/1991	391 950	1 177 612	222 204	3 152	142 247	217 787	2 154 952
1995/1996	400 527	992 766	172 599	5 367	186 671	261 838	2 019 768
2000/2001	342 285	947 037	126 367	6 631	223 474	292 646	1 938 440
2005/2006	326 605	861 858	126 211	8 797	243 878	287 290	1 852 639
2006/2007	327 644	831 262	124 466	9 563	246 267	288 156	1 827 358
2007/2008	323 958	811 405	129 096	9 773	243 152	281 898	1 799 282
2008/2009	325 793	795 482	127 561	9 899	240 459	267 986	1 767 180

Forrás: OKM Oktatási évkönyv

Főállású pedagógusok száma, a nők aránya a közoktatásban (1960–2009)

Tanév	Óvoda	Általános iskola*	Szakiskola*	Spec. szakisk.*	Gimnázium*	Szakközépiskola*	Összesen					
1960/1961	8 538	58 672	62,8	3 738	20,3	-	-	5 750	42,3	3 028	29,6	79 726
1970/1971	12 481	65 892	72,9	8 673	26,1	-	-	7 196	50,1	6 246	35,2	100 488
1980/1981	29 437	80 701	80,4	12 206	32,7	-	-	6 639	60,7	8 821	52,4	137 804
1990/1991	33 635	96 791	83,6	11 287	43,0	127	61,2	10 246	65,9	12 656	56,7	164 742
1995/1996	32 320	93 035	84,5	11 399	44,5	439	63,2	12 912	67,6	15 772	58,2	165 877
2000/2001	32 000	89 750	86,5	8 150	47,2	575	66,1	15 550	70,3	18 950	61,9	164 975
2005/2006	30 531	85 459	87,0	8 938	51,5	1 239	67,9	18 213	71,3	20 871	64,3	163 261
2006/2007	30 350	83 600	87,1	8 947	50,8	1 379	68,5	19 284	71,1	21 254	66,4	164 814
2007/2008	29 920	78 073	87,3	8 942	51,2	1 374	69,1	18 687	71,7	20 187	64,6	157 183
2008/2009	29 873	76 037	87,4	8 647	51,2	1 414	70,6	18 258	71,2	19 103	64,2	153 332

*A vastagon szedett számok a nők százalékos arányát mutatják.

Forrás: OKM Oktatási évkönyv

A számok önmagukban is sok mindent elmondanak, ám ha a statisztikai adatok mögötti folyamatokat reálisan akarjuk értékelni, akkor nem elég csak a számokra figyelni. Különböző megtevesztő, torz következtetésekhez jutunk. Jól tudjuk, hogy a közoktatásban zajló folyamatokat alapvetően befolyásolja az oktatás társadalmi és gazdasági környezetének alakulása. A fiatalabb korosztályok létszámának változása, valamint az olyan társadalmi jelenségek, mint a szegénység növekedése vagy a deviancia különböző formáinak terjedése, a családi kötelékek lazulása, a többség és a kisebbségek közötti kapcsolatok alakulása vagy a különböző társadalmi rétegek közötti különbségek növekedése közvetlenül érzékelhetőek az iskolákban, és hatnak az oktatáspolitikai céljaira is.

A gazdasági növekedés üteme befolyásolja a közoktatás működtetésére és fejlesztésére fordítható erőforrások nagyságát éppúgy, mint azok a döntések, amelyeket a társadalom a megtermelt javak elosztásáról hoz. Az államháztartás egyensúlyának zavarai a közzsféra egészét, ezen belül az oktatást is érintő megszorító intézkedésekhez vezettek többször is az elmúlt fél évszázadban. Ezt követően pedig elkerülhetetlenné váltak a felzárkóztató lépések, korrekciók. Nem szükséges a sort folytatni ahhoz, hogy lássuk: akár a közoktatási rendszerben zajló folyamatokat, akár a befolyásolókat célzó kormányzati politikákat próbáljuk feltárni és megérteni, elemeznünk kell a társadalmi és gazdasági környezetben zajló változásokat is. *Mivel mindannak, ami az oktatásban történik, általában évek vagy évtizedek múlva jelentkezik a hatása, különösen fontos e területen a jövőről való gondolkodás. Annak a szemléletnek az erősödése, amely szerint az oktatás a jövő gazdasági ágazata, előrelátó befektetés, körültekintő tervezés, egyszóval gondoskodás nemcsak a holnapról, hanem elsősorban a holnaputánról.*

A fenti, fél évszázadra visszatekintő adatok összevetése a közoktatásban zajló folyamatokkal hosszabb tanulmányt igényelne. Most azonban csak néhány jelenség bemutatására van lehetőség.

A negatív demográfiai folyamatot, a gyermeklétszám csökkenését az általános iskolai adatok mutatják reálisan, hiszen a tankötelezettség az elmúlt fél évszázadban erre a korosztályra volt teljes körűen érvényes. (A tankötelezettség 18 éves korra való felemelése csak az ezredforduló után lépett hatályba.) Sajnálatos, hogy az 1960/61-es közel másfél milliós csúcs ma már majdnem a felére esett vissza (a 2008/2009-es tanévben 795 482). Ezt a létszámcsökkenést a kilencvenes évek közepéig többé-kevésbé ellensúlyozta a középfokú oktatás expanziója. Azóta azonban az összlétszám is folyamatosan egyre kisebb. Az utóbbi években már a gimnáziumokban és a szakközépiskolákban is tetten érhető a tanulólétszám-csökkenés, amelyen a tankötelezettség 18 évre emelkedése és a nulladik évfolyamok megjelenése ugyan enyhít valamit, de a folyamatot nem állítja meg.

A tanulólétszámokhoz kapcsolódóan fontos megjegyezni azt is, hogy miközben jelentős a nominális csökkenés, a hátrányos helyzetű gyermekek aránya viszont jelentősen emelkedett, ami a nevelési-oktatási intézmények feladatellátását, a pedagógusszükségletet is alapvetően befolyásolja.

Az általános iskolában tanító pedagógusok létszáma a hatvanas évek elejétől a kilencvenes évek elejéig folyamatosan gyarapodott, ami közoktatásunk átalakulásával, fejlesztésével, a napközis ellátás bővítésével hozható összefüggésbe. Az 1990/91-es tanévtől máig azonban több mint húszezerrel apadt ez a létszám. Miközben a 2006/2007-es tanévig folyamatosan növekedett a középiskolában tanító pedagógusok aránya (expanzió, az idegennyelv-oktatás bővülése, informatikaoktatás, csoportbontások stb.). Napjainkban a középiskolai területen is elkezdődött a pedagóguslétszám-csökkenés, amely részben a kötelező óraszámok megemelésével (2007/2008-as tanévtől heti 20-ról 22 órára) függ össze.

Az óvodai ellátás az elmúlt fél évszázad első felében jelentősen bővült, amit egyaránt mutat a gyermekek és az óvodapedagógusok létszámának alakulása. Az elmúlt öt évben azonban visszaesés tapasztalható: a gyermeklétszám szinte változatlan volt, miközben e területen is megkezdődött a pedagóguslétszám-csökkenés, pedig itt nem volt kötelezőóraszám-változás. A jelenség nyilvánvalóan a csoportlétszámok emelésével van összefüggésben.

Az elmúlt fél évszázad legstabilabb folyamata a pedagóguspálya elnöksége, amely szorosan összefügg a pálya presztízsével, a bérek alakulásával. Ez a folyamat nem azért negatív jelenség, mert a nők rosszabb pedagógusok, mint a férfiak, hanem azért, mert a mai gyermekek jelentős része csonka családban nevelkedik, és apával, férfiával alig áll kapcsolatban. Már pedig a kiegyensúlyozott neveléshez nőre és férfitra egyaránt szükség van.

Az óvodai területen hosszú idő óta 100%-os a nők aránya. A statisztikai adatok szerint itt először 1995/96-ban bukkannak fel férfiak. Ám a férfi óvodapedagógusok aránya ma is csak 0,2%. Markáns a nők arányának folyamatos növekedése az általános iskolában (1960 – 62,8; 2009 – 87,4%) és a gimnáziumban (1960 – 42,3; 2009 – 71,2). Bár az egyéb iskolatípusokban is tetten érhető ez a folyamat. Már a pedagóguspályára való jelentkezésnél is kimutatható ez az aránytorzulás, amelyet a pályára kerülés és a pályaelhagyás még tovább torzít.

A megszorító intézkedések, amelyeknek a folyamata elindult, de még messze nem fejeződött be, tovább rontják ágazatunk helyzetét. Ismételten felerősödik a gyermeklétszám csökkenése, amely nyilvánvalóan kihat a pedagógusok foglalkoztatottságára. Ráadásul a pálya presztízsének alakulását is negatívan érinti, hiszen egyre távolabb tolja az „Új tudás”-programban megfogalmazott célok elérését: olyan közoktatási reformot végrehajtani, amely egyszerre növeli az oktatás színvonalát és javítja a pedagógusok élet- és munkakörülményeit.

A. A.

MUNKAJOGI KÉRDÉSEK

Figyelemre méltó legfelsőbb bírósági ítéletek

Ha a közalkalmazotti jogviszonyban a felmentési (közös megegyezéses) ok bármilyen mértékben összefügg a munkáltató működésével, azt a csoportos létszámleépítésre vonatkozó jogszabályok alkalmazása szempontjából figyelembe kell venni (Kjt. 38/A. §; 94/A-94/C. §, 94/F. §).

A felperesek a közalkalmazotti jogviszonyukat felmentéssel megszüntető alperesi intézkedés jogellenességét sérelmezve nyújtottak be keresetet.

A munkaügyi bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát, amely az ítélet jogerőre emelkedésekor szűnik meg. Kötelezte az alperest a felperesek javára elmaradt illetmény, a 13. havi illetmény, valamint kéthavi átlagilletménynek megfelelő kártérítés-szankció megfizetésére.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek az alperes Családorvostani Intézeténél, illetve a B. Klinikáján dolgoztak. Az alperes a 2005. július 27-én, illetve 2005. augusztus 2-án kelt felmentéseit azonos indokkal, éspedig a feladatok változásából adódó átszervezéssel és a költségvetési támogatással indokolta.

A munkaügyi bíróság megállapítása szerint a felmentések a közalkalmazottak tekintetében is alkalmazandó Mt. csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó 94/A-F. §-aiba ütköztek, miután az alperes irányadó időszakban a munkáltató által kezdeményezett közös megegyezéses megszüntetéseket is beleszámítva több mint 30 fő közalkalmazott jogviszonyát szüntette meg.

Az alperes fellebbezése és a II. rendű felperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatta, és a II. rendű felperes keresetét a 13. havi illetmény megfizetésére vonatkozó marasztalást meghaladóan elutasította.

A másodfokú bíróság helytállónak találta a költségvetési támogatás csökkentésére és az átszervezés megvalósulására vonatkozó elsőfokú ítéleti álláspontot. Nem értett egyet viszont a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó munkaügyi szabályok megsértésével, mivel álláspontja szerint a Kjt. 38/A. §-ában és az Mt. 94/A-F. §-aiban foglalt szabályokat kizárólag azon esetekre lehet alkalmazni, amelyekben a megszüntetés indoka a munkáltató működésével függ össze. Ezen jogszabályok hatálya alá a munkáltató által kezdeményezett közös megegyezéses megszüntetés nem tartozik. Ezt a jogértelmezést támasztja alá a 98/59. EK irányelv I. § 1. cikk (1) bekezdés a) pontja és a Legfelsőbb Bíróság EBH 1999/146. szám alatt közzétett elvi határozata is. Mivel az alperes 27 felmentést közölt, és a 44 közös megegyezéses megállapodásból 43 esetben a közalkalmazott kezdeményezte a megszüntetést, az így figyelembe vett létszám nem érte el a Kjt. 38/A. § (1) bekezdés a) pontjában megkívánt mértéket.

Az előbbieken alapján az alperes által nem vitatott 13. havi illetmény kivételével a II. rendű felperes keresetét alaptalannak találta. Az I. rendű felperest illetően, aki 2005. évben töltötte be a 60. életévét, arra következtetett, hogy a felmentéshez a Kjt. 2. § (3) bekezdése és a 38. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 89. § (7) bekezdése, valamint a 87/A. § (1) bekezdése a) pontja értelmében különös indokoltás lett volna szükséges. A perbeli indok önmagában ilyennek nem minősült, ezért az I. rendű felperessel közölt felmentés ez okból jogellenes.

A II. rendű felperes a jogerős ítéletnek a keresetét elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezése, a felmentése jogellenességének megállapítása, a jogviszonya helyreállítása, valamint az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárás költségben marasztalása iránt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

A II. rendű felperes elsődlegesen azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok jogszabályellenesen jártak el, amikor nem vették figyelembe a nyugdíjasként minősülés indokával történt felmentéseket, megsértve ezzel az adott ügyben alkalmazandó Mt. 94/A. § (2) bekezdését. Utalt az ebben a körben csatolt bizonyítékaira, melyek szerint az ezen indokkal felmentett közalkalmazottak nem kívánták megszüntetni a jogviszonyukat. Nem találta bizonyítottnak a költségvetési támogatás csökkentésére vonatkozó indokot, arra is tekintettel, mivel az álláspontja szerint „OEP-finanszíro-

zási státuszban volt”. Vitatta a közalkalmazotti jogviszonya helyreállítása iránti kérelmét elutasító elsőfokú ítéleti döntést, továbbá ebben a körben az indokolás hiányára is hivatkozott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a közalkalmazottak létszámleépítése tekintetében a Kjt. 38/A. §-a mellett alkalmazni kell a csoportos létszámcsökkentésről szóló Mt. 94/A-F. §-ait. Eszerint csoportos létszámcsökkentésnek az minősül, ha a munkáltató a döntést megelőző fél éves átlagos statisztikai létszám szerint a közalkalmazottak adott létszámának megfelelő foglalkoztatás esetén a törvényben meghatározott számú közalkalmazott jogviszonyát kívánja 30 napon belül a működésével összefüggő ok miatt megszüntetni. A korábban hatályos törvényi rendelkezések szerint csoportos létszámleépítésbe a felmentéssel történt közalkalmazotti jogviszony-megszüntetések számítottak bele, az Mt. hivatkozott, perbeli esetben is alkalmazandó rendelkezései értelmében azonban már nemcsak a felmentéssel történt jogviszony-megszüntetések kell figyelembe venni a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó szabályok alkalmazásánál, hanem minden olyan közalkalmazotti jogviszony-megszüntetést, amelyre a munkáltató működésével összefüggő ok miatt kerül sor. Eszerint nem annak van jelentősége, hogy a munkáltató milyen, a Kjt.-ben meghatározott felmentési indokot jelöl meg, illetve a közös megegyezéses megszüntetésre vonatkozó megállapodás megkötését melyik fél kezdeményezi, hanem annak, hogy a felmentésre, illetve a közös megegyezésre vonatkozó megállapodás megkötésére bizonyítottan milyen okból kerül sor. Amennyiben ugyanis ez az ok bármilyen mértékben is összefügg a munkáltató működésével, az adott jogviszony-megszüntetést a csoportos létszámleépítésre vonatkozó jogszabályok alkalmazása szempontjából figyelembe kell venni. Ez felel meg a másodfokú bíróság által hivatkozott 98/59. EK irányelvben előírtaknak is.

Az irányadó, nem vitatott jogerős ítéleti tényállás szerint a létszámleépítésre vonatkozó döntést megelőző fél éves átlagos statisztikai létszám szerint a 300 fős közalkalmazotti létszámot meghaladó alperesnél 2005. július 1. és augusztus 31-e közötti időszakban – amelyet az Mt. 94/C. § (3) bekezdése értelmében a 94/A. § (1) bekezdése szerinti 30 napos időszak szempontjából az érintett közalkalmazottak létszáma megállapításakor együtt kell figyelembe venni – 27 fő közalkalmazott jogviszonyát szüntette meg a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontjára (létszámcsökkentésre) hivatkozással, továbbá 44 esetben közös megegyezéssel szünt meg a közalkalmazotti jogviszony. Az alperes a másodfokú eljárásban csatolt 17 további, ugyanebben az időszakban közölt felmentő jognyilatkozatot, amelyeket a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó közalkalmazotti létszám számításánál azért nem vett figyelembe – a közös megegyezéses megállapodások mellett –, mivel ezeknek a felmentéseknek a Kjt. 30. § (1) bekezdése akkor is hatályos e) pontja és a 37/B. §-a szerinti nyugdíjasként minősülés volt az indoka.

A másodfokú bíróság téves jogszabály-értelmezéssel osztotta az alperes előbbi álláspontját. A már kifejtettekből következően az irányadó időszakban nyugdíjasként minősülés felmentési indokkal történt közalkalmazotti jogviszony-megszüntetés akkor nem vehető számításba a létszámcsökkentés csoportosnak minősítése szempontjából, ha bizonyítottan nem függ össze a munkáltató működésével.

A perbeli esetben az előbbieken vonatkozásában az alperes szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy az adott létszámcsökkentés elsősorban azokra a személyekre terjedt ki, akik a Kjt. 37/B. §-a alapján nyugdíjasként minősültek. Ezt tartalmazta az alperesnek az elsőfokú eljárásban a keresetre tett ellenkérelme mellékleteként csatolt rektori előterjesztés „az Egyetem szervezeti egységeinek korszerűsítésével, a feladatellátás ésszerűsítésével kapcsolatos irányelvekről”, és az alperes vezető testülete, a Szenátus 2005. május 5-ei ülésének jegyzőkönyve az előterjesztés elfogadásáról. Az alperes továbbá nem vitatta a másodfokú eljárásban csatolt nyilatkozat valóságtartalmát; ebben M. D.-né volt alperesi vezetőasszisztens arról nyilatkozott, hogy ő és a két másik megnevezett közalkalmazott nyugdíjasként dolgozott az alperesnél, amikor a perbeli „központilag elrendelt létszámleépítés keretében” a jogviszonyukat megszüntették és ezt az okot az intézet vezetője közölte is velük.

Az előbbiekre tekintettel az alperes az érintett időszakban a Kjt. 38/A. § (1) bekezdés d) pontja szerint figyelembe veendő 300 főt meghaladó alkalmazotti létszámból bizonyítottan több mint 30 fő közalkalmazotti jogviszonyát szüntette meg a működésével összefüggő okból. Minthogy a létszámcsoökkentésre a téves jogértelmezése folytán az alperes nem alkalmazta a csoportos létszámcsoökkentés szabályait, a II. rendű felperes felmentése ez okból jogellenes, noha annak a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontján alapuló indoka valós és okszerű volt. Ez utóbbi tekintetében a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság okfejtésével egyetért.

Az elsőfokú bíróság törvénysértés nélkül hivatkozott a Kjt. 34. § (2) bekezdésében meghatározott körülményre, miszerint a II. rendű felperes továbbfoglalkoztatása az egyébként bizonyított átszervezésre, a költségvetési támogatás csökkentésére tekintettel az alperestől nem várható el [Pp. 164. § (1) bekezdés]. Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részében nem érintő részét – az elsőfokú ítéletnek a kereset részben elutasító részére is kiterjedően – nem érintette, ezt meghaladóan hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a II. rendű felperes közalkalmazotti jogviszonya a Legfelsőbb Bíróság jelen ítélete meghozatala napján szűnt meg (ez az ítélet jogerős emelkedésének napja).

(Legf. Bír. Mfv. I. 10.750/2007.)

Ha jogutódlás alapján a jogelődnél fennállt munkaviszonyok a jogutódnál folytatódtak, emiatt a jogutóddal szükségtelenül megkötött munkaszerződéseknek a próbaidő kikötésére vonatkozó része jogellenes (Mt. 85/A. §, 81. §)

A felpereseknek a P. Kft.-vel szemben különféle anyagi igények iránt előterjesztett keresetét a másodfokú bíróság – a munkaügyi bíróság ítélete ezen rendelkezéseit helybenhagyva – jogerősen elbírálta, míg a jelen felülvizsgálati kérelemmel érintett alperes I. Bt.-vel szemben a munkaviszonyuk jogellenessége jogkövetkezményei iránt előterjesztett keresetek tekintetében a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte.

A munkaügyi bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével megállapította, hogy az alperes 2005. április 29-én kelt, az I-IV. rendű felperesek munkaviszonyát megszüntető intézkedése jogellenes. Mellőzte a felperesek eredeti munkakörbe visszahelyezését, és az Mt. 100. §-a alapján marasztalta az alperest. Ezen túlmenően kötelezte, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 250 000 forint és kamata nem vagyoni kártérítést. Az ezt meghaladó összegszerű igények tekintetében a felperesek keresetét elutasította.

Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperesek határozatlan idejű munkaviszonyban álltak a csökkent munkaképességüket foglalkoztató P. Kft.-vel, amelynél játékoszeszerelést végeztek az önkormányzattól bérelt helyiségben, a munkát a fővállalkozó G. Kft. biztosította a P. Kft. részére. 2004. december 22-én a P. Kft., a G. Kft. és az alperesi betéti társaság „szándéknyilatkozatot” írt alá, amely szerint a „dotációs törvény” kedvezőtlen változása miatt a továbbiakban nem oldható meg a b.-i fióktelepen foglalkoztatott munkavállalók további alkalmazása, így a P. Kft. felmondja a munkaviszonyukat, a G. Kft. és az alperes a továbbfoglalkoztatás lehetőségét megvizsgálva a teljes állományt és a szerződésben lévő bémunkát átveszik, amennyiben a „dotációra” vonatkozó törvény ezt lehetővé teszi.

A P. Kft. a 2005. január 3-án kelt rendes felmondással a munkaviszonyokat 2005. február 1. napjával megszüntette, az indoklás szerint a kft. olyan gazdasági helyzetbe került, hogy a foglalkoztatást nem tudja biztosítani. Az alperesi bt. 2005. február 1-jével bérleti szerződést kötött a kft.-vel a B., Z. u. 2. szám alatti épület egy részének játékoszeszerelő üzemként működtetése céljából történő használatbavételére. A 2005. február 2-án kelt szerződés szerint az alperes vállalkozási szerződést kötött a G. Kft.-vel játékaütő összeszerelő tevékenység végzésére. Az alperes az ezt követő napon, 2005. február 3-án munkaszerződést kötött a felperesekkel játékaütő-összeszerelő tevékenység ellátására, a munkaszerződésben 90 nap próbaidőt kötött ki. Az alperes a 2005. április 29-én kelt jognyilatkozataival 2005. április 30-ai hatállyal a próbaidőre hivatkozással a felperesek munkaviszonyát megszüntette.

A munkaügyi bíróság az előbbi tényállás alapján arra a következtetésre jutott, hogy az Mt. 85/A. § (1) bekezdésében szabályozott munkajogi jogutódlás feltételei megvalósultak, a P. Kft. által közölt rendes

felmondások irrelevánsak voltak, a felperesek munkaviszonya átszállt az alperesre, új munkaszerződés megkötése szükségtelen volt. Ennélfogva a jogellenesen kikötött próbaidőre hivatkozással az alperes törvénysértően szüntette meg a felperesek munkaviszonyát.

A II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresete alapján a munkaügyi bíróság vizsgálta a szorongásos és depressziós megbetegedés romlása és a jogellenes munkaviszony-megszüntetés közötti okozati összefüggést, amelyet a per adatai, az igazságügyi orvosszakértő vélemény alapján bizonyítottan ítélt, ezért az alperest kötelezte nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes fellebbezése alapján eljárás másodfokú bíróság ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét a nem fellebbezett részében nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság egyetértett a helyes tényállásból levont elsőfokú ítéleti következtetésekkel, és nem találta alaposnak az alperes eljárásjogi kifogásait sem. Kiemelte, hogy az ún. „szándéknyilatkozat” és a bémunka, a munkavállalók teljes átvétele megvalósította a munkáltatói jogutódlásnak a 2001/23/EK irányelvnek megfelelően módosított Mt. 85/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételét.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a felperesek keresetét elutasító határozat hozatalát, másodlagosan új eljárás elrendelését kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet iratellenes tényálláson alapul, továbbá sérti a munkáltatói jogutódlásra vonatkozó Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontját, a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó Mt. 174. § (1) és (2) bekezdését, a 177. § (2) bekezdését, továbbá a keresetváltoztatás tilalmát szabályozó Pp. 247. § (1) bekezdését. A jogutódlás körében a jogszabályban kötelező feltételként előírt írásbeli megállapodás hiányára hivatkozott, amely miatt a jogutódlás nem valósult meg, annál is inkább, mivel a megrendelések, gépek, berendezések és a munkavállalók átvételére a G. Kft. közreműködésével, tehát nem közvetlenül a P. Kft. és az alperes között került sor, továbbá a munkavállalók munkavégzése sem volt folyamatos. A nem vagyoni kártérítés tekintetében az alperes a II. rendű felperes korábbi állapotának figyelmen kívül hagyását sérelmezte, mivel korábban többször kezelték pszichiátriai osztályon, és több öngyilkossági kísérlete is volt. Azzal is érvelt, hogy a bírói gyakorlat szerint a munkahelyi konfliktus önmagában nem ad alapot nem vagyoni kártérítésre, továbbá a II. rendű felperes állapotromlása a P. Kft.-nél fennálló munkaviszonya alatt következett be. Az alperes mindezekben túlmenően eljárásjogi jogszabálysértést is panaszolt amiatt, hogy a felperesek a jogutódlással kapcsolatos jogszabálysértésre először a korábbi elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésük során hivatkoztak, emiatt a fellebbezés alapján meghozott korábbi részítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében már kifogásolta a Pp. 247. § (1) bekezdésének megsértését.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem volt alapos.

A felülvizsgálati eljárásban elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a megismételt eljárásban a munkáltatói jogutódlásra vonatkozó keresetmódosítások tekintetében fennáll-e az alperes által kifogásolt, a Pp. 247. § (1) bekezdésében szabályozott keresetváltozási tilalom megsértése.

A megelőző eljárásban hozott 2007. január 10-én kihirdetett részítéletében a másodfokú bíróság az akkori perbe vont két alperes tekintetében előterjesztett felperesi keresetek közül a II. rendű alperes P. Kft.-vel szembeni kereseteket bírálta el, ebben a körben a II. rendű alperest marasztaló elsőfokú ítéletet helybenhagyta; az I. rendű alperessel szemben a munkaviszony jogellenes megszüntetésére alapított kereseteket elutasító részében az elsőfokú kiegészített ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében felülvizsgálati kérelemnek jogerős ítélet, vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés ellen van helye. A jelen perbeli körben a megyei bíróság korábbi részítélete ilyenek nem minősült, hiszen az I. rendű alperes – jelen perben már egyedüli alperes – tekintetében benyújtott felperesi keresetek teljes körű elbírálására a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezve új eljárás és új határozat hozatalát rendelte el, ezért a korábbi másodfokú részítélet ezen rendelkezése ellen nem volt helye felülvizálatnak. Következésképpen a Pp. 247. § (1) bekezdésébe ütköző jogszabálysértésre jelen felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet tekintetében akkor lehetséges hivatkozni, ha az alperes ugyanezen jogszabálysértést a megismételt eljárásban hozott, a

munkaügyi bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésében kifogásolta. Az alperes 2007. április 13-án kelt fellebbezése ilyen kérelmet nem tartalmazott, a fellebbezési kérelem és indokai a munkajogi jogutódlás feltételei hiányára és a nem vagyoni kártérítés alaptalanságára vonatkozó előadást tartalmazzák, a hivatkozott eljárásjogi jogszabálysértést a fellebbezésében az alperes nem kifogásolta. Ebből következően ezen hivatkozott jogszabálysértés tekintetében a perbeli munkaviszonyokat jogellenesen megszüntető alperest marasztaló jogerős ítélet már nem volt felülvizsgálható.

Mindazonáltal a korábbi jogerős részítélet ellen a jelen per alperese nem élt felülvizsgálattal. Ebből a szempontból a megelőző per II. rendű alperese által benyújtott felülvizsgálati kérelemnek nincs jelentősége.

A munkáltatói jogutódlás fennállása tekintetében az eljárás bíróságok az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontjának helytálló értelmezésével megalapozottan döntöttek, ebben a körben a nem vitatott tényállásból agálytalanul megállapíthatók voltak a munkáltatói jogutódlás jogszabályi feltételei.

Az irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a felperesek a 2004. december 22-én a P. Kft., az alperesi bt. és a fővállalkozó között megkötött ún. „szándéknyilatkozat” alapján a P. Kft.-nél fennállt munkaviszonyukkal azonos munkakörben, azonos munkahelyen, azonos munkafeltételekkel tovább dolgoztak az alperesnél, amely az előbbi kft.-től ténylegesen átvette a b.-i részleget, a vállalkozási szerződésben meghatározott bémunkát, az ehhez szükséges gépeket és berendezéseket, továbbá „a teljes állományt”.

Ezen tényállás egyértelműen megalapozta a munkáltatói jogutódlást, amelyben a P. Kft. mint munkáltatói jogelőd elkülönült gazdasági egysége további működtetése megvalósult. A b.-i részleg (fióktelep) azonos gazdasági tevékenységének további működtetése céljából történő átadás-átvétele megvalósult, a munkavállalókat – köztük a felpereseket – az alperes folyamatosan továbbfoglalkoztatta. Az alperes nem cáfolta, hogy a jogelőd által végrehajtott munkaviszony-megszüntetés és az alperesnél létesített munkaviszony között kiesett egy munkanapra az alperes utóbb munkabért fizetett.

Az eljárás bíróságok törvénysértés nélkül fejtették ki, hogy az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott megállapodásnak a munkáltatói jogelőd és jogutód között létrejött ún. „szándéknyilatkozat” megfelelt. A megvalósult munkáltatói jogutódlást nem érinti, hogy ezen

megállapodást a fővállalkozó is aláírta, továbbá a telephely bérlésére egy önkormányzati kft.-től került sor.

Az eljárás bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a munkáltatói jogutódlás alapján a felperesek P. Kft.-nél fennállt munkaviszonya az alperesre átszállt, ennél fogva a munkaszerződések változatlanul fennmaradtak, a jogelőd munkáltatónál a munkaviszonyok megszüntetésére és a jogutód munkáltatónál új munkaszerződés megkötésére nem volt szükség (MD II/91-92., MD II/96.). Az új munkaszerződések a jogelődnél fennállt munkaviszonyok jogutódnál folytatódását (további fennállását) nem érintették, ezért az Mt. 81. § (1) bekezdés alapján – új munkaviszony létesítése hiányában – próbaidő nem volt kiköthető.

Az előbbiekből következően az első- és a másodfokú bíróság a törvénynek és a bírói gyakorlatnak mindenben megfelelően állapította meg, hogy a munkáltatói jogutódlás alapján történt továbbfoglalkoztatáskor kikötött próbaidőre hivatkozással történt munkaviszony-megszüntetés jogellenes volt.

Megalapozott a II. rendű felperes javára történő nem vagyoni kártérítés megállapítása is, mivel az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény és az orvosszakértői szóbeli vélemény kiegészítés egyértelmű abban, hogy a II. rendű felperes meglévő betegségében az alperesi jogellenes munkaviszony-megszüntetés miatt súlyos rosszabbodás következett be. A II. rendű felperesnél a már meglévő egészségromlás 50%-os munkaképesség-csökkenést okozott, a perbeli alperesi jogellenes intézkedéssel okozati összefüggésben bekövetkezett állapot-rosszabbodás miatt rokkanttá vált, a munkaképesség-csökkenése 67%-ra változott. Azt a körülményt, hogy a II. rendű felperesnél már korábban is fennállt megbetegedés, továbbá, hogy mindezek milyen személyiségi jogsérelmet eredményeztek, a nem vagyoni kártérítés mértékében lehetett értékelni. Az alperes ezért a felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértésekre alaptalanul hivatkozott [Mt. 174. § (1)-(2) bekezdések, 177. § (2) bekezdés].

A kifejtettre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet – az elsőfokú ítélet nem fellebbezett rendelkezését nem érintő részét nem érintve – hatályában fenntartotta.

(Legf. Bír. Mfv. I. 10.753/2007.)

Dr. Selmečiné dr. Csordás Mária
vezető jogtanácsos, ILO-közvetítő és -döntőbíró

Eszközök az iskolai agresszió megfékezésére II.

A Pedagógusok Lapjának 2009/3. számában írt cikket a házirendben lévő rendelkezések elemzésével zártam. A házi rend átdolgozása közben felmerülhet az a kérdés, hogy jogsértő-e, ha az intézmény bejárata illetve egyes termei kamerával vannak felszerelve. Nézzük át ez erre vonatkozó rendelkezéseket, hogy közösen vonjuk le a következtetést.

A Ptk. 75. §-a garantálja a **személyhez fűződő jogok tiszteletben tartását**, amely értelmében:

„(1) A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

(2) A személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve ha a védelem – jellegénél fogva – csak a magánszemélyeket illetheti meg.

(3) A személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult, feltéve, hogy a hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet. A személyhez fűződő jogokat egyébként korlátozó szerződés vagy egyoldalú nyilatkozat semmis.”

A „képmás” és a „beszéd” személyiségünk sajátja, s mint ilyen, jogi védelem alatt áll. Védelmükről és a róluk készült jogosulatlan felvételekről a **Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 80. §-a** (továbbiakban: Ptk.) rendelkezik, amely értelmében:

„(1) A személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés.

(2) Képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához – a nyilvános közszereplés kivételével – az érintett személy hozzájárulása szükséges.

(3) Az eltűnt, valamint a súlyos bűncselekmény miatt büntető eljárás alatt álló személyről készült képmást (hangfelvételt) nyomós közérdekből vagy méltánylást érdemlő magánérdekből a hatóság engedélyével szabad felhasználni.”

Tekintsük át lefelől, hogy mi minősül visszaélésnek:

- 1) a képmás és a hangfelvétel engedély nélküli nyilvánosságra hozatala;
- 2) a felvétel készítése is, ha valaki az érintett engedélye nélkül, illetéktelenül hatol be a személyiségi érkörbe, így például ha rejtett kamerával, titkos lehallgatással készít felvételt;
- 3) az engedéllyel készült felvételnek a rendeltetésétől eltérő célú felhasználása, vagy adott esetben a nyilvánosságra hozatal módja is, amennyiben például az ábrázolt személy ezáltal nevetségessé válik.

A főszabály tehát, hogy a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozataláról kizárólag az ábrázolt, illetve a felvételen szereplő személy jogosult dönteni. A nyilvánosságra hozatal fogalmát e körben kiterjesztően kell értelmezni (sokszorosítás, forgalmazás, kiállítás, sugárzás stb.).

A hozzájárulásban megnyilvánuló rendelkezési jogosultság önálló, a felvétel készítésétől független jog. Önmagában tehát a film, fotó vagy hangszalag stb. készítéséhez adott hozzájárulás nem jelenti egyben a felhasználás engedélyezését is. Ez alól azonban számos kivétel akad, amikor is a felvétel készítésére vonatkozó engedély a nyilvánosságra hozatalra is kiterjed. Ennek megítélésében, hogy az adott esetben a fő szabály vagy a kivétel érvényesül-e, a felvételek készítés céljának, a társadalom életében kialakult gyakorlatnak, szokásoknak, valamint a készítő vagy készítettő és az ábrázolt személy között lévő kapcsolatnak van döntő jelentősége.

A hozzájárulás nincs alaki szabály betartásához kötve, tehát akár ráutaló magatartással is kinyilvánítható.

A felhasználáshoz adott engedély kiterjesztően nem értelmezhető. Ezért ha tartalmából más nem következik, olyan körben tekinthető megadottnak, amely a társadalmi szokásoknak, a készítő és az érintett közötti kapcsolatnak – a felvételkedészítés céljára és az eset egyéb körülményeire tekintettel – megfelel.

Ebből a gyakorlat számára az következik, hogy

1) ha az épület bejáratához **nagy betűkkel kiírjuk**, hogy kamerával felszerelt terület és itt **kamerával kép- s hangfelvétel történik**, s ennek tudatában lép be az intézménybe valaki, akkor ez ráutaló magatartásnak minősül. Ilyen módon tehát nem tiltottan készül a felvétel.

2) A **felvétel sorsáról, tárolásáról és megsemmisítéséről** az ún. Adatvédelmi vagy Informatikai szabályzatban kell rendelkezni. Ez a szervezeti és működési szabályzat és a házirend része lehet, így az arra jogosultaknak nyilvános is. A házirendben fel kell tüntetni, hogy hol és milyen célból készülnek felvételek, hol tárolják, ki kezeli őket. Például ennek alapján a szülők eldönthetik, hogy az intézménybe beírathatják-e a gyermeket.

Kérdésként merült fel, hogy például tilos-e a szülőkkel való megbeszéléskor olyan termet használni, amelyben szintén lehetséges a képmás- és hangrögzítés? Ha az előzőekben foglaltakat betartják, nem tilos. Javasolt ezt a szülőkkel a beszélgetés megkezdése előtt szintén közölni, s a **jegyzőkönyvben ennek tudomásulvételét is rögzíteni azon felül**, hogy a terem bejárata előtt s a teremben is nagy betűkkel, jól olvashatóan feliratozva tudatni kell a felvétel lehetőségének a tényét.

Mi történik, ha pl. s szülő vagy a randalírozó nem járul hozzá a felvételhez? Ha jól láthatóan ki van írva a felvétel lehetősége, akkor legelőször eldöntheti, hogy bejön-e az épületbe. Ha bejött, akkor annak tudatával jött be, hogy a felvétel készítésének lehetőségét elismerte, így ez ellen nem tiltakozhat. Valamint nem tiltakozhat akkor sem, ha kivételes esetben a jogszabály így rendelkezik. Kivételesen a képmás vagy hangfelvétel – a felvételkedészítés körülményeitől függetlenül – hozzájárulás nélkül is nyilvánosságra hozható. Erre

a) büntetőeljárás alá vont személy esetében van mód, de csak akkor, ha ezt nyomós közérdek vagy méltányolható magánérdek indokolja; az eljárás súlyos bűncselekmény miatt indult; és a felhasználásra vonatkozó engedélyt az 1978. évi 2. törvényerejű rendelet 2. §-ában foglaltaknak megfelelően az arra jogosult hatóság megadta. Ezen együttes feltételek bármelyikének hiánya a jogszerű közzétételt kizárja;

b) lehetőség van akkor is, ha ismeretlen helyen tartózkodó – tehát nem feltétlenül bűnelkövető – személy képmásának, illetve a vele készített hangfelvételnek közzététele nyomós közérdekből vagy méltányolható magánérdekre figyelemmel indokolt és a hatósági engedély is rendelkezésre áll (1978. évi 2. törvényerejű rendelet 2. §);

c) nyilvános közszereplés kapcsán is sor kerülhet.

A további személyhez fűződő jog felsorolását témánk szempontjából a **Ptk. 76. § és 78. §-ai** az alábbiakban nevesítik:

76. § *A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése. (...)*

78. § (1) *A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. (2) A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel."*

A jóhírnév védelme a természetes és nem természetes személyekre egyaránt kiterjed. Megsértése – eltérő rendelkezés hiányában – felrhatósgától, jó- vagy rosszhiszeműségtől függetlenül megállapítható. A jóhírnévhez fűződő jogot számtalan magatartás sértheti. A **Ptk. 78. § (2) bekezdése** értelmében – egyebek mellett – ez különösen akkor áll fenn, ha valaki valamilyen személyt érintő közlést tesz, amely tényállítást fejez ki, amennyiben az objektíve valótlan és ezáltal alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

1. E törvényhely alkalmazásában a szóbeli megnyilatkozáson túl a **valamilyen gondolat továbbítására alkalmas minden kifejezőmódot közlés-**

nek kell tekinteni (szóbeli és írásbeli forma, ábra, illetve kép, egy mozdulat stb.). A hírnévrontás mástól szerzett ismeretek továbbadásával is megvalósulhat. A híresztelés megállapításának nem feltétele, hogy az értesülés széles körű terjesztésére kerüljön sor, mint ahogy az ismételt vagy folyamatos továbbadás sem.

2. A hírnévrontás megállapítására a közlés tartalma ad alapot. Ekként csak az olyan – valótlan és a személy hátrányos megítélésére alkalmas – közlés lehet hírnévrontó, amely valamilyen tényt állít, illetve valamilyen tényt fejez ki, nyíltan vagy burkoltan. A hírnévrontás sajátos esetben hallgatással is bekövetkezhet, pontosabban elhallgatás útján, amennyiben ez a magatartás alkalmas a valóság meghamisítására. Olyankor áll ez fenn, amikor valakiről (vagy valamivel kapcsolatban) nem közlik a teljes valóság megismeréséhez szükséges igaz tényeket, csupán egy részüket és emiatt az érintettől alkotott értékítélet tévessé válik. Ennek klasszikus példája, ha tudatják, hogy egy személy ellen büntető eljárás indult, de azt már nem, hogy az eljárás az illető számára kedvezően (felmentéssel) zárult.

3. A **hírnévrontást csak az objektív valóságnak meg nem felelő közlés valósíthatja meg.** Ennek megítélésében – a már rögzítetteknek megfelelően – az érintett felrhatósgának, jó- vagy rosszhiszeműségének jelentősége nincs. A jogsértés megállapításához szükséges követelmény a valótlan tények továbbításán túl adott esetben bekövetkezhet a való tények közlésével is. Így akkor, amikor a valóságot a tények megtévesztő csoportosítása, az egyes tényállásalelemek elhallgatása útján vagy rejtett utalásokkal, félreérthető megfogalmazással stb. hamis színben tüntetik fel. Elképzelhető az is, hogy a szóbeli közléskor használt hangsúlyozás vezet a jogsértéshez.

Az értékítélet – azaz a való tényekből levont következtetés – nem vezethet a jóhírnév sérelméhez még akkor sem, ha mások nézeteivel ellentétes tartalmat hordoz. Amennyiben azonban az önkényes és nem felel meg az ésszerű gondolkodásnak, a gyakorlati tapasztalatoknak és a logika szabályainak, adott esetben értékelhető úgy, hogy a valóságot hamis színben tünteti fel és ezzel a személyhez fűződő jogsérelem kimondására alapot adhat.

4. A személyre vonatkozó, objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés csak akkor eredményez jogsértést, **ha alkalmas arra, hogy az érintett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja.** Ennek megállapíthatósága ugyanakkor elegendő is a jóhírnév sérelmének kimondásához. Nincs tehát szükség például arra, hogy a hátrányos eredmény bekövetkezzék. Nincs jelentősége annak sem, hogy a közlés az egyén hírnevének milyen súlyú lerombolására volt alkalmas.

A polgári peres úton keresettel való igény érvényesítését a Ptk. 84. §-a sorolja fel, amely értelmében:

84. § (1) *Akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:*

a) *követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;*
b) *követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;*

c) *követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;*

d) *követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mívoltától megfosztását;*
e) *kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.*

(2) *Ha a kártérítés címén megítélhető összeg nem áll arányban a felrható magatartás súlyosságával, a bíróság a jogsértőre közérdekű célra fordítható bírságot is kiszabhat.*

(3) *E szabályok irányadók akkor is, ha a jogsértés tilos reklám közzétételével történt.*

A **Ptk. 85. §-a** azt is meghatározza, hogy a személyes jogok védelmében ki és hogyan léphet fel, mert a személyhez fűződő jogokat – a Ptk. 85. § (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel – **csak személyesen lehet érvényesíteni.** A korlátozottan cselekvőképes személy a személyhez fűződő jogai védelmében maga is felléphet. A cselekvőképtelen személyhez fűződő jogok védelmében törvényes képviselője, az ismeretlen helyen távol levő személyhez fűződő jogok védelmében pedig hozzátartozója vagy gondnoka léphet fel, és természetesen a felsoroltak jogi képviselője is.